

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180 Wien št. 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Belgijske homatije

Ko je te dni eden vodilnih francoskih dnevnikov razmotrival o belgijskih kri-
zah, pred vsem o zadnjih težavah, ki so
nastale po demisiji Pierlotove vlade, je
prišel do zaključka, da bi bila najslab-
ša solucija razpis novih volitev. Nevar-
nost tega razpleta krize je videl v
dejstvu, da bi se nove volitve vršile v
znamenju najhujšega stopnjevanja po-
litičnega spora, ki deli čim dalje bolj
Belgijo v dva nasprotna si tabora. Ka-
kor so se stvari razvile v teku zadnjih
tednov, je izven vsakega dvoma, da se
bodo volitve vršile res v znamenju bor-
be okrog vprašanja, kako naj se uredi
bodoče razmerje med Flamci in Valonci.
Nasrečni slučaj z dr. Maertensom, ki je
bil postavljen pred meseci na dnevi
red v namenu, da se z njegovo likvida-
cijo doseže sprava in poravnajo stara
nasprotstva, je dosegel ravno obratni
učinek: razpalil je strasti, povečal na-
sprotja do skrajnosti in je sedaj na tem,
da jih razplamtiti še bolj in da z gesli
ki se nanj naslanjajo in iz njega izha-
jajo, da pečat vsemu bodočemu politič-
nemu razvoju. Volilna kampanja se bo
vsekakor vodila v njegovi senci.

Ko je ministrstvo Pierlot po dolgo-
trajnih prizadevanjih prevzelo posle, je
smatralo, da se ga afera dr. Maertensa
ne tiče, marveč da zadeva samo poprej-
šnjo vlado. Toda pokazalo se je, da je
to stališče mnogo preveč komorno. Vla-
da je že v nekaj dneh morala odstopiti
navidezno radi finančnih in gospodar-
skih težav, v resnici pa je tudi njo str-
moglavila dr. Maertensova afera. Zakaj
samo ta je vzrok, da so liberalci odklo-
nili sodelovanje v Pierlotovi vladi in
nastopili proti njej tudi v parlamentu,
kjer vlada že itak ni bila kaj prida
čvrsta. Afera dr. Maertensa je bila
osrednji problem, ki se je okrog njega
razpletla in zapletla politična situacija
v Belgiji ter dovedla končno do razpu-
sta parlamenta in razpisa novih voli-
tev. In danes piše belgijsko časopisje
povsem določno, da se bodo volitve vr-
šile v znamenju borbe proti dr. Maer-
tensu in za njega. A kakor so se ta čas
razvile stvari, ne manjka dosti, pa bi
mogli pristaviti, da se bodo vršile v zna-
menju gesel za rešitev osnovnega bel-
gijskega vprašanja, t. j. bodoče uredi-
tve razmerja med Flamci in Valonci.

Belgijske homatije so tem težavnejše,
ker v tem velikem narodnostnem boju
dodaj še niso do dobra postavljene
fronte. Belgijske stranke same na zno-
traj trpe nad tem problemom. Še ne-
davno flamskega vprašanja v Belgiji
tako rekoč sploh ni bilo. Politično živ-
ljenje je poznalo v glavnem le dve
stranki, katoliško in liberalno. Potem
se je k njima pridružila kot tretja še
socialistična stranka, ki je naglo napre-
dovala ter kmalu prešla v tekmo z oba-
ma za prvo mesto. Flamske narodne tež-
nje so se začele uveljavljati v okviru
teh strank, zlasti socialistične in kato-
liške. Toda v zadnjih volitvah, ki so
bile 24. maja 1936, se je pokazal nov
pojavi: na škodo treh glavnih strank so
se izredno močno ojačili ekstremisti, če-
prav jako različnega značaja. V zbor-
nico je bilo izvoljenih poleg 70 socia-
listov, 63 katolikov in 23 liberalcev 9
komunistov, 21 reksistov ter 16 flam-
skih nacionalistov. V tem pojavu se zra-
cali nezadovoljstvo volilcev z obstoje-
čimi starimi strankami ter razpoloženje
za nove orientacije.

Pravkar razpisane volitve bodo 2.
aprila. Vodila jih bo Pierlotova vlada,
ki ostane na krmilu po sili razmer.
Normalno bi imele biti nove volitve
še le prihodnje leto. Sedaj nastaja
vprašanje, kaj je pričakovati od voli-
tev v prejšnjem roku. Ali bodo pri-
nesle razčiščenje v situacijo, ki se je
radi Maertensove afere in liberalnega
zadržanja tako zelo komplicirala? Na-
povedi se glasijo dosedaj domala vse
v tem smislu, da bistvene spremembe
ne bodo prišle. Toda rezultati zadnjih
volitev ne kažejo, da bi bila politična
javnost povsem ustaljena, tako da bi
bile reakcije izključene. Belgijski po-
litični sistem že dolgo vrsto let pozna
samo koalicijske vlade, ker že dolgo
nobena stranka ni tako močna, da bi
mogla sama vladati. Sistem koalici-
j silil stranke v kompromise, kar seveda
nikakor ni simpatično prevnetim stran-
karjem in še manj demagogom, ki bi
radi želi loviti z razpihovanjem te-
ko izpolnjenih zahtev.

Interesantna je tradicija, da so ved-
no liberalci tisti, ki pomagajo izgladi-
ti nasprotstva med katoliki in socia-
listi v praktični politiki, pa si jih zato
oboji tako žele v vladi. Toda kakor že
rečeno, so stranke na znotraj razcep-
ljene na valonski in flamski del, kar
jim jemlje kompaktnost, posebno še,
če se pojavijo problemi, kakor je se-
daj afera z dr. Maertensom. Vse to da-
je belgijski notranji politiki pečat ve-
like nestabilnosti in prav zato se tako
pogosto vrstijo vladne krize.

V zadnjih letih se bolj in bolj kaže,
da se polagoma pripravljajo delitve Bel-
gije na dva avtonomna dela. Podoba
je, da bo afera dr. Maertensa še na-

ANGLEŠKI VPLIV V EVROPI POSTAJA VEDNO BOLJ OČITEN

Po sodbi londonskih političnih krogov se zaradi stalnega naraščanja
prestiža Anglije položaj v Evropi vidno zboljšuje

London, 7. marca. d. »Sunday Times« in
»Observer« naglašata, da vlada v Lon-
donu diplomatskih krogih zelo samozav-
stno razpoloženje. Sicer si v vladi še niso
popolnoma na jasnem gled. metod, ki bi
se jih bilo treba poslužiti za likvidacijo
italijansko-francoske kolonijske kontro-
verze, vendar pa je splošen vtis, da bo kri-
za, ki so jo za marec s tako trdovratnostjo
napovedali, odpadla. Mnogi celo mislijo,
da Mussolini sploh ne bo formuliral ita-
lijskih zahtev napram Franciji, temveč
se zadovolji s tem, kar je ponudil fran-
coski veleposlanik François Poncet grofu
Cianu v decembru, da naj se namreč izvrši
»prava o eventualno potrebnem razčišče-
nju položaja v Tuniziji in Džibutiju po di-
plomatskem potu. Ti krogi opirajo svoje
mnenje na to, da je francosko in angleško
oboroževanje bistveno izpremenilo položaj
po novembrski demonstraciji v italijanski
zbornici, ko so padli klci: Hočemo Tunis,
Džibuti in Korziko!

Rim se dobro zaveda, da postaja Fran-
cija z vsakim dnem bolj nepopustljiva, v
čemer jo je še bolj utrdila Chamberlaino-
va in Halifaxova solidarnostna izjava. Na
drugi strani je samo po sebi razumljivo,
da ni moglo zanikati gotove napetosti v
severni Afriki. Francija se zato za vse
eventualnosti oborožuje, dokler se ne po-
kaže dovolj jasno, kaj prav za prav Ita-
lija hoče. Izven vsakega dvoma je, da
bi izjava šefa italijanske vlade, da nima

nobenih teritorialnih ambicij v severni
Afriki, odstranila vse ovire na poti k miru.

V ostalem v Londonu mnogo razmotri-
vajo v vprašanju, ali naj se tudi Italija
vključi v nova trgovinska stremjenja bri-
tanske vlade. »Sunday Times« ugotavlja-
je v zvezi s tem, da prestiž Anglije stalno
narašča in da se zato položaj v Evropi vi-
dno zboljšuje. Dejstvo, da tako Francija ka-
kor Italija ojačujeta svoje posadke v se-
verni Afriki, po mnenju lista nikakor ne
pomeni, da obstajajo kakšni vojni nameni.
temveč gre v prvi vrsti za diplomatski pri-
stisk in obrepitev podlage za pogajanja.

Ofenzivni značaj oboroževanja demokracij

Rim, 7. marca. d. V »Giornale d'Italia«
poudarja znani italijanski publicist Virgi-
nio Gayda, da oborožitvena politika zapad-
nih velesil pospešeno sili v vojno, ker za-
vzema že nevaren ofenzivni značaj. List
ne zaupa več Chamberlainovi formuli o
»ohranitvi miru s pogajanjem« in meni, da
hočejo zapadne velesile sedaj forsirati mir
z ustrahovanjem. Izven vsakega dvoma je,
da se bo v nekaj mesecih, ko bodo angle-
ška skladišča že polna orožja in municije,
izpremenil tudi angleški ton. V Angliji
prevladuje sicer tudi še danes navidezno
optimistično zadržanje, toda le s tem na-
menom, da bi v primeru postavitve kakih
upravičenih zahtev pokazali čim večje pre-

senečenje. List izvaja iz tega, da se mora
fašistična Italija glede na bližajočo se
ofenzivno zapadnih demokracij še naprej
oboroževati in biti budno na straži.

Poseben znak te vojne politike demo-
kracij vidijo Italijani tudi v vedno moč-
nejšem angleškem odporu proti vsem ko-
lonialnim zahtevam ostalih držav. V zvezi
s tem je zanimivo poročilo, da je Musso-
lini o priliki sprejema državnega podtaj-
nika za letalstvo, generala Vallea, odre-
dil, da se mora čim prej v južni Italiji
ustvariti velik center za gradnjo vojnih le-
tal. Za nove letalske tovarne je bilo izbra-
no 300 ha veliko ozemlje v bližini Napol-
ija.

Italijanski tisk o fran- cosko-italijanskem sporu

Rim, 7. marca. o. Se zmerom ni mogoče
niti približno napovedati razvoja dogo-
dov, od katerih bo odvisna likvidacija ita-
lijsko-francoskega spora. Rimski službe-
ni krogi so zelo rezervirani. Tisk pa ob-
javlja zgolj informacije angleških in fran-
coskih listov o raznih možnostih, s kate-
rimi računajo diplomatski krogi, ki se ba-
vijo z mislijo o kompromisni rešitvi pro-
blemov Italijanski listi posebno intenzivno
beležijo vesti o francoskih vojaških pri-
pravah v Tuniziji, Alžiru in Džibutiju. S
tem hočejo povsem naravno pripraviti Ita-
lijsko javnost na vsak mogoči nenadni

preokret v razvoju položaja na Sredozem-
skem morju. Zanimivo je, da danes ves
italijanski tisk odločno zavrača trditve an-
gleških listov, da bo italijanska vlada po-
stavila zmerne zahteve, ki jih bodo mogli
na drugi strani brez večje škode sprejeti.
To velja za vprašanje železnice Adis Abe-
ba—Džibuti, za italijansko svobodno luko
v Džibutiju in za novo ureditev prometa
v Sueškem prekopu.

»Tribuna« izključuje take kombinacije in
opozarja, da postaja angleški tisk v teh
vprašanjih že smešen in tendenčen, ter
bi lahko povzročil samo nevarna razočar-
anja. »Gazetta del Popolo« se čudi, odkod
so dobile »Times« vesti iz Rima, da so
italijanski krogi postali nezaupljivi in da
jim je oboroževanje Velike Britanije po-
vzročilo velike skrbi. Po zatrevanju ome-
njene londonskega dnevnika je Italija v
sporu s Francijo prešla iz ofenzive v de-
fenzivo, kar ni treba niti demantirati.
Enako smešno bi bila sleherna reakcija
na trditve »Manchester Guardian«, da sta
se Italija in Nemčija prestrašili naglega
oboroževanja Velike Britanije. Göring je
odpotoval v Rim, da bi prepričal italijan-
sko vlado o potrebi, da se morata Italija
in Nemčija še nadalje oboroževati.

Goeringova misija v Italiji

Rim, 7. marca. o. Tu mnogo razpravljajo
o Göringovem obisku pri maršalu Balbu v
Libiji. Nemški tisk nenehoma naglašja so-
lidarnost Nemčije in Italije ter pripisuje
Rooseveltu, Chamberlainu in Daladieru
krivdo, da so se na političnem obzorju po-
javili tako temni oblaki.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi,
da sta Göringov govor na dan nemškega
letalstva in inspekcijsko potovanje marša-
la Badoglia v Libiji nekoliko pokvarila
razpoloženja na evropskem zapadu. ob-
enem pa izražajo svoje nezadovoljstvo, da
je bil maršal Petain imenovan za francoske-
ga poslanika v Burghosu.

Smrt prvega patriarha rumunske cerkve

V Cannesu je umrl v ponedeljek zvečer rumunski min.
predsednik, patriarh Miron Cristea, ki je podlegel
pljučnici

Cannes, 7. marca. d. Sinoči je umrl v
vili Fragate v Cannesu predsednik ru-
munске vlade in poglavar pravoslav-
ne cerkve, patriarh Miron Cristea, ki je podlegel
pljučnici. Na francosko riviero je prišel
24. februarja v spremstvu svojega nekada
episkopa Emilijana ter šefa svojega kabi-
neta prof. Baltaceana. V Cannesu je na-
meraval ostati dva meseca, ker se je po-
čutil zadnje čase zelo slabo in je bil »adi
obilnih noslov močno izčrpan. Med potova-
njem v Francijo se je patriarh prehladil
ter je obol el na pljučnici, snič ob 18. pa
je dobil srčni napad ter je ob 21.15 izdih-
nil v rokah svojega nekada episkopa Emili-
jana in ob prisotnosti rumunskega posla-
nika v Parizu Tatarasca ter sorodnikov
Truplo pokojnega patriarha so danes bal-
zamirali, nato pa prenesli v pravoslavne
cerkev v Cannesu.

Calinescu novi predsednik rumunske vlade

Bukarešta, 7. marca. d. Kralj Karol je
po smrti min. predsednika patriarha Mi-
rona Cristea imenoval za novega predse-
dnika vlade Armana Calinescu, sedanjega
podpredsednika vlade ter notranjega in
vojnega ministra.

Ob 11. dopoldne se je vlada sestala k
seji, na kateri je novi min. predsednik Ca-

linescu počastil spomin pokojnega patriar-
ha Mirona, nakar je vlada sklenila, da
predlog pravosodnega ministra, da bo po-
greb zaslužnega cerkvenega dostojanstve-
nika in rumunskega državnika na državne
stroške.

»Zavijal« podtajnik v predsedništvu vla-
de Magureanu je že ob 9. dopoldne odpo-
toval z letalom v Cannes, da odredi vse
potrebno za takojšen prevoz patriarhove-
ga trupla v domovino. Kakor pričakuje-
jo, bo vlak s patriarhovim truplom odšel
iz Cannesu že noč, tako da bi bil pogreb
v Bukarešti v četrtek, dočim bi bil pogreb
v nedeljo ali pa v ponedeljek. Verjetno
je, da bodo izpolnili željo bivšega predse-
dnika vlade in ga pokopali v patriarhijski
kapeli v Bukarešti, ker je bil pokojnik
prvi patriarh rumunske pravoslavne cerk-
ve.

Sožalje naše vlade

Beograd, 7. marca. AA. Ob smrti patri-
arha Mirona Cristea je predsednik mini-
strskega sveta in notranji minister Dragi-
ša Cvetković poslal predsedniku rumunske
vlade brzojavko tele vsebine: V imenu ju-
goslovenske vlade prosim vašo ekscelenco,
naj izvoli sprejeti izraze najiskrenejšega
sožalja ob smrti Njegove Svetosti patriarha
in predsednika rumunske vlade Mirona
Cristea.

Nemške gospodarske skrbi

Minister Goebbels o nalogah nemške gospodarske
politike

Leipzig, 7. marca. d. Državni minister
dr. Goebbels je imel ob priliki otvoritve
spomladanskega sejevalnega veliki govora,
v katerem je po poročilu nemškega poroče-
valskega urada med drugim izjavil:

Nemčija je trenutno ekonomsko v polo-
žaju, ki je težavnejši, kakor gospodarski
položaj vseh ostalih evropskih narodov. Mi
moremo sedaj o »krivopisni« nemški narod z
najpotrebnejšimi živili ter drugimi živ-
ljenjskimi potrebščinami in sredstvi za
vsakdanjo uporabo le z največjo težavo in
to ne morda zaradi tega, ker ne bi imeli
dovolj pridelnosti, inteligence in sposobno-
sti, temveč le zato, ker je bil nemški na-
rod pri razdelitvi zakladov in dobrin tega
sveta močno prikrajšan in spada med ta-
ko zvane nemaniče. Nemška vlada je bila
zato zaradi težkega gospodarskega položa-
ja prisiljena izdati celo vrsto nepopolnarnih

odredb, ki so bile potrebne tembolj, čim
težavnejša je bila situacija, v kateri se je
nahajalo gospodarstvo Nemčije. S stališča
zapadnih demokracij je seveda izredno eno-
stavno, da te naše odredbe s preizom kri-
tizirajo, ker razpolagajo z velikimi boga-
stvi, surovinami in obsejnim kolonijami.
Angleži imajo svetovni imperij nepregled-
nega obsega in bi bilo zato za nje mnogo
bolje, ako se ne bi posmehovali ukrepom,
ki jih je Nemčija izdala za izboljšanje svo-
jega gospodarskega položaja, temveč naj
bi raje podpirali take poizkuse, ki edini
morejo zmanjšati in polagoma odstraniti
vedno naraščajočo napetost v Evropi.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Belgija se je sicer pred nekaj leti vr-
nila k nevtralnosti, toda veliko je
vprašanje, kakšna bi bila realna vred-
nost te nevtralnosti v primeru resne
preizkušnje. Od bodočega razmerja
med Flamci in Valonci ter odnošajev
obeh do države zavisi tudi odnošaj drž-
ave do zunanje politike, do medna-
rodnega položaja ter njegovih proble-
mov. Zato se ni čuditi, da so postali
zlasti sosedje Belgije pozorni na naj-
novejši začetek njene notranje politi-
ke. Tem bolj, ker se je konflikt spro-
žil prav ob aferi dr. Maertensa, ki je
tesno povezana s problemom belgijs-
skih mednarodnopolitičnih odnošajev
in njih jako raznolikih možnosti.

Po puču v Madridu

Splošno se pričakuje, da bo španska državljanska vojna
že v kratkem končana

Madrid, 7. marca. o. Nedeljski vojaški
prevrat in dogodki, ki so se odigrali do
danes, zmerom jasnejše kažejo, da se je
vse izvršilo v dogovoru in s pomočjo tujih
velesil, ki jim je na tem, da se državljans-
ka vojna v Španiji čimprej likvidira in
da se Španija izloči iz kroga evropskih
sporov. To kažejo tudi izjave, ki so jih
dali v pretekli noči člani narodno-obramb-
nega sveta, predvsem njegov predsednik
general Miaja, ki je po radiu med drugim
izjavil: »Želimo čimprejšnjih pogajanj za
mir in sicer zaradi tega, da bi se izločile
od odločevanja o usodi naše domovine vse
tuje države.«

Nova madridska vlada zvrsta vso krivdo
na Negrina in njegove sodelavce. Pri-
pisuje jim tudi neuspehi nedeljski upor v
Cartageni. Madridska vlada zatrjuje, da
podpira njeno akcijo vse prebivalstvo na
republikanskem ozemlju.

Poučeni politični krogi naglašajo, da je
angleška vlada vedela za priprave pre-
vrata v Madridu. Vprašanje je sedaj, kak-
šno stališče bo do novega režima v špan-
ski republikanski zavzel general Franco.

O namerah Negrina in del Vaya zatrju-
jejo, da sta nameravala pognati republi-
kance v ekstrem v Cartageni sta baje
hotela proglasiti komunistično republiko.
Komunisti naj bi prevzeli oblast tudi
v Madridu. Žrtve teh sprememb bi postal
polkovnik Casado. Negrin bi prevzel pre-
sedstvo republike, del Vayo bi sestavil no-
vo vlado, načrt pa je padel v vodo.

Vlada narodne obrambe pod Miajevim vodstvom

Madrid, 7. marca. AA. Sinoči je bilo ob-
javljeno po radiu, da je bila »sestavljena vla-
da narodne obrambe pod predstvom ge-
nerala Miaje.

Nova vlada je sestavljena takole: pred-
sednik vlade general Miaja, minister za zu-
nanje zadeve Berthelro, minister za narod-
no obrambo polkovnik Casado, minister za
notranje zadeve Carilo, in minister za pravo-
sodje San Andres, minister za finance in
gospodarstvo Marin, minister za prosveto
Joše del Rio in minister za promet Val.

Novi predsednik vlade Miaja je imel o
prilici prevzema oblasti govor, v katerem
je dejal, da ne more biti govora o državnem
prevratu. Ker prava vlada ne obstoja več,
je cilj njegove vlade doseči časten mir.
Ljudstvo želi mir čimprej.

Upor komunistov strit

Madrid, 7. marca. br. V pretekli noči je
nastal v Madridu nov upor, ki je bil pa da-
nes dopoldne strit. Proti vladi narodnega
obrambnega sveta so se uprli madridski
komunisti. V zgodnjih jutranjih urah so
pogosti strel v mestu prebudili pretežni
del prebivalstva. Upornikom se je priklju-
čilo tudi nekaj manjših vojaških oddelkov.
Njihov namen je bil odstaviti obrambni
svet in prevzeti oblast v mestu. Vlada je
že ponoči izdala stroge ukrepe. Večje šte-
vilo upornikov kolovodij je bilo aretiranih
in takoj usmrčenih, uporniško voja-
štvo pa so razorožili in internirali. V do-
poldanskih urah se je v Madridu obnovil
red. Minister general Casado je danes po
radiu pozval vse one, ki so jih komunisti
zapeljali, naj se pokorijo narodnemu
svetu, ki bo varoval interese vse španije
in sklenil časten mir.

V Burghosu zaenkrat še skeptični

Burghosa, 7. marca. AA. (Havas): Ustano-
vitev narodno-obrambnega sveta v Madri-
du, ki mu je namen, kakor nekateri misli-
jo, prijeti mirovna pogajanja, prav nič ne

vpliva na velike priprave za ofenzivo, ki
se vrše v nacionalistični Španiji. V krogih,
ki so blizu vladi, menijo, da bi državni
prevrat v Madridu sprejeli s splošnim za-
dovoljstvom, če bi pomenil uvod v preda-
jo »rdečega ozemlja«, vendar so skeptični,
ker še ni znano, ali ima obrambni svet na-
men začeti mirovna pogajanja, ali pa zbra-
ti in stisniti razbite republikanske vrste.

Vsi listi nacionalistične Španije pišejo,
da so madridski dogodki samo »demokrati-
ski manevar, ki mu je namen, doseči čim
ugodnejše pogoje za sklenitev miru«. Listi
poudarjajo, da ostane za nacionalistično
Španijo načelo o brezpogojni kapitulaciji
nespremenjeno. Človečanska čustva, ki so
se tako iznenada pojavila po zmagi gene-
rala Franca, imajo edini namen zmanjšati
pomen njegove zmage.

Casado že odpotoval v Burghos

Pariz, 7. marca. w. Baje je polkovnik
Casado že odpotoval v Burghos, kjer bo za-
čel pogajanja z generalom Francom za
sklenitev premirja. Za ta sestanek je po-
sredoval angleški konzul v Madridu.

Republikanski voditelji pribežali v Francijo

Pariz, 7. marca. br. Sinoči je pribežalo
v Toulouse 24 španskih republikanskih vo-
diteljev, med njimi bivši ministri pred-
sednik dr. Negrin, bivši zunanji minister
del Vayo, vrhovni poveljnik republikanske-
ga letalstva, znani polkovnik in poveljnik
pete mednarodne brigade Lister, republi-
kanska voditeljica La Passionaria in dru-
gi. Davi so nekateri izmed njih prispeli
v Pariz. Dr. Negrin je takoj odpotoval da-
lje v Švico. Nekateri republikanski vodit-
elji so pribežali v francosko severno
Afriko.

11 republikanskih vojni- ladij v Bizerti

12 republikanskih vojni ladij, ki so sino-
či priplule v Bizerto, se je danes dopoldne
predalo francoskim oblastem. Mornariki so
ladije zapustili. Ladje so bile zaplenjene.

Petain odpotuje v Burghos v ponedeljek

Pariz, 7. marca. AA. Maršal Petain, no-
vi francoski poslanik v Španiji, se odpo-
lje v Burghos šele prihodnji ponedeljek.

Pacellijev naslednik bo Pellegrinetti?

Vatikan, 7. marca. h. Papež Pij XII., je
potrdil kardinala Tedeschinija v njegovi
službi kot registratorja sv. stolice. To po-
meni, da je izločen iz vrst kandidatov za
mesto vatikanskega državnega tajnika, za
katero so menili, da ima največ upanja.
Sodijo, da bo imenovan za »vatičanskega
državnega tajnika bržkone kardinal pelle-
grinetti, bivši nuncij v Beogradu.

Gandhi prenehal stavkati z gladom

Bombay, 7. marca. AA. Mahatma Gan-
dhi je dopoldne prenehal stavkati z gla-
dom, kor se je spor med njim in radžkot-
skim maharadžo uredil. Pogajanjem je pri-
stojstvoval tudi zastopnik podkralja. Gan-
dhijeva gladovna stavka je trajala 4 dni,
2 uri in 55 minut.

Seja narodne skupščine

Proračun za vojsko in mornarico je bil tudi v skupščinskem plenumu soglasno sprejet

Beograd, 7. marca. p. Proračunska razprava v narodni skupščini se je snoči začela preko polnoči, ko je bil končno sprejet proračun prosvetnega ministrstva. Danes dopoldne je razpravljala skupščina o proračunu finančnega ministrstva. Popoldne o proračunu vojnega ministrstva in zvečer je prišlo na vrsto še gradbeno ministrstvo. Po dosedanjih dispozicijah bo skupščina razpravljala o proračunu ministrstva za zunanje zadeve v četrti dopoldne, o notranjem ministrstvu pa v petek dopoldne. Tedaj bo ministriški predsednik in notranji minister Dragiša Cvetković v smislu svojih napovedi podal važne dopolnilne izjave k vladni deklaraciji zlasti pa povedal, kako hoče vladati utreti pot za reševanje hrvaškega vprašanja. Vse zanimanje javnosti je zato že sedaj osredotočeno na petkovski skupščinski sejo, vendar pa menijo nekateri, da ni izključeno, da bo ministriški predsednik dal te izjave šele v proračunski razpravi pred senatom.

Prosvetno ministrstvo

Ob zaključku debate o prosvetnem proračunu je snoči minister Čirić odgovoril na pripombe posameznih govornikov. Med drugim je rekel, da v njegovem ministrstvu resno razmišljajo o ukinitvi nega celibata za učitelje. Nadalje je dejal, da so v proračunu določeni sicer le milijoni za nove zgradbe osnovnih šol. Nekaj sredstev je v ta namen tudi v proračun posameznih banovin. Poleg tega pa je odobreno še posebno posojilo 20 milijonov din, od katerih je ministrstvo 5 milijonov že prejelo. V prosvetnem ministrstvu lež okrog 10.000 učiteljskih profesor za napredovanje. V okviru proračuna bo vsem upravičenim zahtevam ugodeno. Kar se tiče izenačenja učbenikov, je dejal, da se ne bo prenegljal, tako da nihče ne bo žaljen v svojih pravicah in čustvih. Od profesorkega in učiteljskega združenja bo zahteval, da se bosta bavila zgolj s stanovskimi vprašanji.

Finančno ministrstvo

Davi sta bila najprej verificirana mandata namestnikov ministra Vojka Cvrkica in bana Hajdukveljkovića. Obenem je skupščina sprejela na znanje sporočilo o izvolitvi novega predsednika verificacijskega odbora. Prva je bila danes na dnevnem redu razprava.

Zahvale iz Amerike

Beograd, 6. marca. AA. O priliki otvoritve svetovne razstave v New Yorku je Nj. Vis. knez Pavle pozdravil po radiu predsednika Zedinjenih držav, ameriški narod in naše izseljenke. Za njim sta govorila po radiu tudi predsednik ministrskega sveta in notranji minister Dragiša Cvetković ter minister za trgovino in industrijo Jevrem Tomić. Na te pozdrave so prispele iz USA sledeče brzojavke: Nj. Vis. knezu namestniku - Beograd: Prosimo Vaše Visočanstvo, da blagovoljno sprejete izjavo moje najiskrenejše zahvale za odlično sporočilo in ljubeznive pozdrave Zedinjenim ameriškim državam in newyorški svetovni razstavi. — Grawer A. Wol-

prava o proračunu finančnega ministrstva. Minister Djurić je v glavnem ponovil ekspozice, ki ga je pred dnevi podal že na zasedanju finančnega odbora skupščine. Posebej je minister poudaril postavke proračuna, ki so bile povečane. K debati se je priključilo večje število narodnih poslancev. Branko Avramović je ostro kritiziral vodstvo Pošte hrvašnice. Poleg drugih je govoril tudi zemljoradniški poslanec dr. Miloš Tupanjanin. Ob zaključku je minister kratko odgovoril na kritiko in zahteve poslancev. Ob 14.30 je bil proračun sprejet in seja prekinjena.

Vojno ministrstvo

Ob 17.30 se je skupščina spet sestala. Vojni minister general Nedić ki so ga v dvorani sprejeli z velikim aplavzom, je predal ekspozice o proračunu za vojsko, mornarico in letalstvo. Ekspozice je v glavnem enak onemu, ki ga je minister podal na seji skupščinskega finančnega odbora. Po ekspoziciji vojnega ministra, ki ga je narodna skupščina sprejela z velikim aplavzom, so se prijavili k debati štirje govorniki. Todor Živković je pozval skupščino, naj v znamenje solidarnosti z narodno vojsko z aklamacijami sprejme njen proračun. Opozicijski narodni poslanci dr. Tupanjanin, Pavle Jovović in Trpko Žugić so v svojih govorih naglašali, da je proračun za vojsko in mornarico preizek. Podali so tudi celo vrsto pobud, za kar se jim je minister Nedić zahvalil. Narodna skupščina je nato v resnici soglasno sprejela proračun.

Nočna seja

Kmalu po 19. se je pričela razprava o proračunu ministrstva za gradbo. Minister dr. Krek je podal daljši ekspozice, po katerem se je takoj pričela debata. Prišlo se je 21 govornikov, tako da bo tudi noćna seja trajala tja do polnoči ali še čez.

Razprava o prvih amandmajih

Beograd, 7. marca. AA. Predsednik finančnega odbora narodne skupščine Dimitrije Magarašević je sklical sejo finančnega odbora za petek 10. t. m. ob 9. dopoldne. Dnevni red: proučitev sprememb in dopolnil k predlogu finančnega zakona za leto 1939/40.

Beleške

Bilo bi lepo, če bi bilo res

»Samouprava«, službeno glasilo JRZ objavlja članek o izvršenih cestnih delih v naši državi. Med drugim navaja kot izvršena dela v Sloveniji tudi avtomobilsko cesto Ljubljana—Kranj in rekonstrukcijo državne ceste Ljubljana—Delnice. Po informacijah »Samouprave« so v Sloveniji sedaj v delu avtomobilske ceste Jeperca—Kranj—Naklo—Jesenice — državna meja Maribor—Slovenska Bistrica—Celje—Ljubljana; Ljubljana—Novo mesto; Ljubljana—Sušak; Ljubljana—Logatec — državna meja.

Bivši minister Stošović in avtonomija univerz

O proračunu ministrstva prosvete je imel obširen govor v narodni skupščini zemljoradniški Joca Jovanović. Posebno dolgo se je, kakor posnemamo po politiki, držal na vprašanju avtonomije naših univerz. Priznal je, da je pustila diktatura Petra Živkovića našim univerzam popolno avtonomijo, ki so jo spoštovali vsi ministri prosvete do prihoda ministra Stošovića. Po njegovem mnenju je avtonomija univerz v režimu dr. Stojadinovića. Ta je pričel s postopno demontažo avtonomije naših vseučilišč. Tako je vnesel brez vednosti univerz v finančni zakon člen, da lahko minister prosvete sam upokoji vseučiliškega profesorja, ki je dopolnil 65. leto starosti. Ta člen je vnesel gospod Stošović sam, zato v proračun da bi likvidiral na uni verzah gotove profesorje, ki se niso strinjali z njegovo politiko.

Tehtne besede ministra Čirića

Minister prosvete Čirić se je v svojem ekspoziciji v narodni skupščini dotaknil tudi odnosov med narodnimi poslanci in učitelji. Kakor poroča »Vreme«, je o tem dejal:

»V naših učiteljskih vidim narodne delavce. Zato pričakujem od vseh vas, da spoštujete učitelje prav tako, kakor jih spoštujem jaz. Kot dolgoletni poslanec vem, kako nepravilno so često odločaji med narodnimi poslanci in učitelji. Ne bom preiskoval, kdo je kriv vsemu temu. Moje stališče pa je, da morajo učitelji spoštovati avtoriteto narodnih poslancev, toda narodni poslanci morajo tudi spoštovati učitelje kot narodne delavce in kot ljudi. Z zadovoljstvom je sprejela narodna skupščina tudi poziv ministra Čirića, naj po celnem resno in premišljeno kritizirajo delo podrejenega mu ministrstva prosvete. Če v njem čas je, da se prične z objektivno kritiko poslovanja posameznih ministrstev tudi v naši Jugoslaviji. Dosele je bil pri nas običaj, da se je o nas samo govorilo pisano in govorilo, dokler smo bili v ministrskih položajih; kadar pa so nas ogledali med staro železo, smo bili izpostavljeni vsemu mogočemu. V takem primeru so zastopali vsi resni članci in še tako duha ite šale, ker prihajajo do izraza šele po našem padcu. Danes pa imajo lahko vaše kritične besede svoje dobre posledice, vsaj kar se moje osebe in mojega dela tiče. Sedaj novega odkritja, kar silite o mojem delu. Kadar pa me bodo lepega dne poslali med učitelje, se zamahnite z roko in recite »naj počiva v miru«.

Zahteve naših Nemcev

Nemški listi poročajo, da se je oglasila pri predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviću deputacija jugoslovenskih Nemcev pod vodstvom senatorja Grassla. Deputacija je ostala dve uri v razgovoru s predsednikom vlade. Izročila mu je med drugim spomenico z glavnimi željami nemške narodne manjšine. V spomenici zahtevajo jugoslovenski Nemci med drugim ukinitve prepovedi nakupovanja zemljišč v pasu 50 km od meje. Imenovanje nemških članov banovinskih svetov, ki bodo v neosrednem stiku s pokrajinskimi predstavniki oblasti ter jih spriti obveščali o željah in pritožbah nemške narodne manjšine v posameznih banovinah dalje ustanovitve posebnih nemških srednjih šol in spopolnitve osnovnega pouka v nemških ljudskih šolah.

Sodna ovadba dr. Mačka proti dr. Stojadinoviću

»Obzor« poroča, da se nahaja pred ljubljanskim sodiščem kazenska ovadba dr. Mačka proti bivšemu predsedniku vlade dr. Stojadinoviću zaradi njegovega znanega volilnega govora v Ljubljani dne 8. decembra 1938, ko je dejal, da ni mesta v državni službi za tiste, ki bi volili listo dr. Mačka. Ovadba je bila vložena že pred volitvami.

Zaupanje ljudstva

Iz Prevalj nam pišejo: Pred kratkim je bil razrešen odborniške funkcije v okrajnem čestnem odboru g. inž. Viktor Fetić iz Črne pri Prevaljah. Na njegovo mesto je bil imenovan župnik v Črni g. Razboršek, ki pa je imenovanje odklonil. Enako so storili tudi vsi drugi občinski odborniki, ker je splošna želja celega okoliša, naj bi ostal odbornik še nadalje inž. Fetić, ki je kot edini tehnik med odborniki okoli deset let vršil funkcijo v splošno zadovoljstvo vsega prebivalstva.

Občni zbor JNS v Želimljah

V nedeljo, dne 5. marca se je vršil v Želimljah dobro obiskani občni zbor občinske organizacije JNS. Izvoljen je bil naslednji odbor: Ivan Poznar, predsednik; Ivan Gvozd, tajnik; Alojzij Štebljak, blagajnik; odborniki: Nučić Franc, Štebljak Miha, škulj Rudolf, Bukovec Fr., Kikelj Andrej in Jaklič Anton ml. — Vasi Golo in Škrilec zaenkrat nista imenovali svojih zastopnikov, ker še ni odločeno, ali se priključita obč. organizaciji JNS v Želimljah, ali obdržita lastno organizacijo. Politično poročilo je podal član banovinskega predsedstva g. Albin Koman, ki je žel za svoja izvajanja vaestransko odobravanje.

Opiljska pogajanja s Turčijo

Beograd, 7. marca. AA. Danes ob 11. se je začela v zavodu za pospeševanje zunanje trgovine prva konferenca jugoslovansko-turške delegacije za revizijo opiljskega dogovora.

Zasebnim nameščencem

Strokovne organizacije velike večine zasebnih nameščencev v Sloveniji so se spoznale. Na postavijo enotno kandidatno listo za volitve delegatov Pokojninskega zbora za nameščence v Ljubljani. Za složno nastop vseh nameščencev smo se odločili v pripravi, da bomo tako izražali varovalni interese zavarovalnice za Pokojninski zavod med nameščenci je odveč, ker imajo vsi zavarovalni enake zahteve do pokojninskega zavarovanja, in je tudi škodljiva, ker bi razvojni nastop nameščencev le slabil njihovo delno moč. Zato je bolj primerno, da spote zahteve zastopajo vsi nameščenci složno in enotno in tudi takrat, ko volijo samoupravo svoje najvažnejše socialne ustanove.

Dajanje pokojninskega zavarovanja so urejene v starem zakonu, ki je izšel že pred 13 leti. Od takrat so se socialne in gospodarske razmere nameščencev popolnoma premenile. Zato se mora spremeniti tudi zakon o pokojninskem zavarovanju, da bo odgovarjal novim življenjskim potrebam zasebnih nameščencev. Predvsem se mora skrajšati zavarovalna in starostna doba za lošega starostne rente, olajšati se morajo pogoji za doseg dovske rente, pritegniti je treba v pokojninsko zavarovanje vse ostale zasebne nameščence (trgovske sodelavce in druge), ki še niso zavezani zavarovanju.

Uprava Pokojninskega zbora se mora oditi po zdravih in preudarnih gospodarskih načelih, da bodo vse naložbe donosne in popolnoma varne. Upravne izdatke je treba kolikor mogoče zmanjšati. Samoupravni delokrog zbora naj bi najširši samouprava ne sme biti v nobenem pogledu omejena posebno ne glede samostojnega razpolaganja z imovino zbora, pri čemer naj odločujoče le interesi zavarovalnic in interesi narodnega gospodarstva v območju, na katerem posluje Pokojninski zavod.

Te zahteve, ki jih postavljamo so velike. Le složen in enoten nastop vseh zavarovalnic jim bo lahko prinesel uspeha. Kdoroli bi torej kvaril tak enoten nastop pri volitvah v Pokojninski zavod, bo le škodil vsem interesom vseh zavarovalnic. Volitve v Pokojninski zavod so iz stvarnih razlogov nepotrebne. Vsem zavarovalnicem je omogočeno, da se uveljavijo na »Združenih listih zasebnih nameščencev«, ki jo postavljajo podpisane strokovne organizacije. Kdor bo šel druga pota, bo povzročil Pokojninskemu zavodu za 300.000 din nepotrebnih stroškov za izvedbo volitev, kar bi sicer lahko dobile vdove in sirote zavarovalnic.

Vse zavarovalnice Pokojninskega zbora vabimo, da poverijo svoje zaupanje našim »Združenim listom zasebnih nameščencev« in da jo podpišejo odklonijo pa naj vsak separatističen nastop posameznikov in podpiše na vsaki drugi kandidatski listi.

Združeni akcijski odbor za volitve v Pokojninski zavod:

Joško Zemljič
predsednik Zveze društev privatnih nameščencev v Ljubljani

Rudolf Smeruš
predsednik Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev v Ljubljani

Biber Joško in Briški Anton za Sporazumni odbor bančnih in zavarovalnih uradnikov v Ljubljani.

Organizacije v sklopu Zveze društev privatnih nameščencev:

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Ljubljani,

Organizacija praktičnih tehnikov v Ljubljani,

Društvo nameščencev Nabavljalne zadruge drž. žel. v Ljubljani, pododbor v Mariboru,

Društvo zasebnih zemljedelskih nameščencev dravske banovine v Ljubljani,

Podružnica Saveza apotekarskih sodelavnikov v Ljubljani,

Zveza delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani in okrajna društva v Ljubljani, Kamniku in na Jesenicah,

Društvo nameščencev Združenih papirnic Vevče, Gorjane in Medvode,

Društvo rudniških nameščencev v Trbovljah, krajevne skupine: Trbovlje, Hrastnik, Zagorje, Krmelj, Senovo, Laško in Kočevje,

Društvo nameščencev Svinčenega rudnika Mežica—Crna,

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Kranju,

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev na Jesenicah,

Društvo slovenskih odvetniških in notar-skih uradnikov v Celju,

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Celju,

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru, podružnica v Slov. Bistrici,

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Kočevju,

Društvo privatnih nameščencev v Rušah, Organizacija trgovskih in privatnih nameščencev v Trbovljah,

Društvo samoupravnih nameščencev v Ljubljani,

Organizacije v sklopu Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije:

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica v Ljubljani,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica v Mariboru,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica v Celju,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica v Murski Soboti,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica v Slovenjgradcu,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica v Trbovljah,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica v Litiji,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica v Krškem,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica v Novem mestu,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica v Kranju,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica v Radovljici,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev podružnica na Jesenicah,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije, podružnica nameščencev socialnih zavodov v Ljubljani,

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije, podružnica zavarovalnih nameščencev v Ljubljani,

Društvo organizator za mariborsko okrožje v Mariboru,

Društvo organizator za ljubljansko okrožje v Ljubljani,

Društvo združenih nameščencev v Ljubljani.

Odklonjena visoka kavcija v beograjski tihotapski aferi

Beograd, 7. marca p. Policija je danes razširila preiskavo v zvezi z veliko tihotapsko afero, ki je bila včeraj odkrita. Zanimivo je, da je danes z letalom priletel v Beograd francoski borzni agent Ino Benet. Prišel je iz Pariza. Zglasil se je na policiji in ponudil visoko kavcijo za Emila Cipruta, ako bi ga izpustili iz zapor. Policija je njegovo ponudbo odklonila. Danes so policijski organi zasegli celo vrsto predmetov, ki so jih tihotapci uporabljali za svoje podvige. Zapolnili so jim večje šte-vilo kovčegov z dvojnimi dnom, več parov čevljev z dvojnimi podplat, celo vrsto torb s tajnimi predali. Zanimivo je, da je aretirani Daniel Masfel zatikal devize in valute med ovoje, ki jih je stalno nosil na svoji ranjeni nogi. Masfel je bil že pred leti na Madžarskem obsojen na pet let roblje zaradi tihotapstva. Po prestani kazni je bil od tam izgnan in se je potem največ zadrževal v Jugoslaviji.

Odmevi govora posl. Gabrovška

Govor poslanca Gabrovška, ki se je izrekel proti novim volitvam in plediral za to, naj sklene dr. Maček sporazum z JRZ in sedanjo vlado, ni vzbudil samega zanimanja v inozemstvu, temveč tudi živahne komentarje v našem tisku. Oglasil se je takoj »Hrvatski dnevnik«, dr. Mačkov organ, ki pravi, da je imel poslanec Gabrovšek v soboto »zelo slab dan«. Baje je »tudi sam izjavil po svojem govoru, da se je zelo neprimadno izrazil. Priporočeval je, da je hotel samo reči, da so Slovence in Hrvate niso potrebne volitve, ker se itak ve, kaj hočejo.«

Z Gabrovškovim govorom se bavi tudi zagrebški »Obzor«, ki pravi, da bi sprejem njegove teze o nepotrebnosti razpisa novih volitev onemogočilo sodelovanje zastopnikov Hrvatske seljačke stranke in Samostojne demokratske stranke pri sestavljanju prečnih političnih pravnih: »Na ta način bi se značilno zopet tam, kjer smo bili za časa Stojadinovičevega režima. Po izjavah iz samih krogov okoli vlade se ne prestopa naglašati, da je njeno poslanstvo utreti pot za rešitev hrvaškega vprašanja, ne pa njegovo reševanje samo. Zaradi tega mora vlada po misljenju opozicijskih krogov sprejeti novi proračun in nove politične zakone. Nato je treba razpisati volitve in omogočiti svobodno izvolitev predstavnikov večine Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki bodo edini pooblašeni skleniti končni sporazum.«

»Razumljivo je,« nadaljuje »Obzor«, »da gospod Gabrovšek ne želi novih volitev. Saj je dobila pri volitvah 11. decembra njegova skupina vse poslanske mandate v Sloveniji. Z novimi volitvami ne bi mogla dobiti novih mandatov, nego bi jih morda celo nekaj izgubila. Toda ta povsem lokalna slovenska zadeva ne more biti ovira za svobodno konzultacijo volitev, brez katere si sploh ni mogoče misliti normaliziranja političnih prilik. Končno je treba tudi ugotoviti, da sedanje razmerje poslanskih mandatov nikakor ne odgovarja

svoje podvige. Zapolnili so jim večje šte-vilo kovčegov z dvojnimi dnom, več parov čevljev z dvojnimi podplat, celo vrsto torb s tajnimi predali. Zanimivo je, da je aretirani Daniel Masfel zatikal devize in valute med ovoje, ki jih je stalno nosil na svoji ranjeni nogi. Masfel je bil že pred leti na Madžarskem obsojen na pet let roblje zaradi tihotapstva. Po prestani kazni je bil od tam izgnan in se je potem največ zadrževal v Jugoslaviji.

Novi gen. direktor monopolne uprave

Beograd, 7. marca p. Za generalnega direktorja državne monopolne uprave je bil imenovan dosedanj pomočnik direktorja dr. Josip Marković, za zastopnika generalnega direktorja pa Milan Ostojčić, upokojeni načelnik finančnega ministrstva.

Dr. Štampar profesor zagrebske univerze

Beograd, 7. marca. AA. Imenovan je za rednega profesorja na medicinski fakulteti zagrebske vseučilišča dr. Andrej Štampar, doslej glavni inšpektor za higieno v ministrstvu za socialno politiko v p.

Napredovanja

Beograd, 7. marca. p. Za zdravstvene, ga višjega pristava v 6. pol. skupini je napredoval dr. Karel Petrić v Domu narodnega zdravja v Kranju. — Za pristave v 8. pol. skupini so napredovali policijski pripravniki Ivan Polak v Ljubljani, Josip Šinkovec v Laškem, Milorad Lazarević v Mariboru in Franjo Žebanec v Murski Soboti.

Vremenska napoved

Zemunska: Oblačno, od časa do časa dež, v gorah snež, huji mraz v severozapadnih krajih. Dunajski: Naglo pooblačenje, od časa do časa deževno, močno vetrovno, ponoči temperatura okoli ničla.

Razčiščevanje odnosov med Čehi in Slovaki

Slovaška vlada zanika vesti o svojih odcepitvenih naklepih — še ta teden se bodo začela nova pogajanja z osrednjo vlado v Pragi

Bratislava, 7. marca. AA. (CTK). Snoči je bila seja slovaške vlade. Po komunikaciji, ki ga je objavil tiskovni odsek, se da stališče slovaške vlade takole resumirati: Slovaška vlada meni, da je politični položaj določen z zakonom o avtonomiji Slovaške. Tendenčno pisanje tujih listov o kakšnih načelnih zahtevah slovaške vlade je popolnoma neresnično, ker se bodo vse politične, gospodarske in druga slovaška vprašanja in razmerje do celotne češkoslovaške države uredila v okviru omenjenega ustavnega zakona. Več članov Slovaške vlade bo v kratkem odpotovalo v Prago, da bo sodelovalo pri zasedanju praške vlade, zlasti v zvezi z ureditvijo več nučnih gospodarskih problemov.

Praga, 7. marca. AA. (Havas). Snoči so v Bratislavi imeli skupno sejo slovaški ministri in narodni poslanci. Na seji je bilo sklenjeno, da Slovaška ostane še nadalje v državni skupnosti s Čehsko. Poednosti tega sklepa še niso znane, vendar pa se ve, da se bodo pogajanja med Bratislavo in Prago nadaljevala ter da bodo slovaški ministri v kratkem odpotovali v Prago. Bratislava, 7. marca. h. Pogajanja slovaške vlade z osrednjo se bodo pričela pojutritnjem ter bodo prispele v Prago v to svrhu slovaški ministri Tiso, Sidor in Teplavski. Slovaška vlada je sklenila, da postavi svetovno znano kopališče Piestany, ki je last družine Winter, židovskega pokreka, pod državno upravo.

Obletnica

Masarykovega rojstva

Praga, 7. marca. h. Po nalogu predsednika republike dr. Hache sta davi prispele v Lany šef prezidentove vojaške pisarne polkovnik Nemeček in šef prezidentovega kabineta, ki sta položila v njegovem imenu lep venec na Masarykov grob. Na pokopališče v Laneh so prišli tudi armijski general minister Sirovy s svojim adjutantom, ki je položil na grob venec v imenu češkoslovaške vojske, nadalje cela vrsta odličnih osebnosti, zastopnikov javnega življenja, mnogi generali, oficirji, predstavniki raznih organizacij ter množestveno občinstvo.

Praga, 7. marca. AA. (CTK). Današnji jutranjki prinašajo obširne spominske članke za 89. obletnico, odkar se je rodil pokojni prezident Masaryk, ustanovitelj češkoslovaške države. Listi posebno poudarjajo smisel te velikega politika za realnost in poštenost, ki je je poka-

zal v velikih in častnih bojih svojega življenja, ki ima biti bodočim narodom za vzor.

Odmev novega režima v Podkarpatski Rusiji

Praga, 7. marca. h. Prezident republike dr. Hacha je sprejel danes novega podkarpatsko-ruskega ministra Klocurka ter ga zaprisegel. Podkarpatsko-ruska deželna vlada msgr. Vološina se je po prenosni trdnosti konstituirala ter pričakujejo v Pragi, da se bodo njeni posli v bodoče razvili.

Chust, 7. marca. AA. (CTK). Podkarpatska javnost je z velikim zadovoljstvom sprejela novico o imenovanju Klocurka za ministra. Klocurak je zastopnik širokih kmetijskih slojev in uživa njihovo popolno zaupanje, razen tega je znan gospodarski strokovnjak. Klocurak se te dni odpelje v Prago.

Tragična smrt dveh čeških desničarjev

Pizzen, 7. marca. w. V pretekli noči sta prišla na židovsko pokopališče v Piznu dva mladeniča, ki sta hotela položiti v židovsko molitnico na pokopališču pekleniški stroj. Ko nesreči jima je pekleniški stroj prezgodaj eksplodiral ter je oba razmesaril. Ugotovili so, da gre za člana desničarske nacionalne organizacije »Vlajka« (Zastava).

Zahteve zemljoknjižnih uradnikov

Beograd, 7. marca. p. V Beogradu se je danes mudila delegacija združenja zemljoknjižnih uradnikov iz Ljubljane, ki prispela gg. Miklič in Zihel. Deputacija je bila pri pravosodnem ministru dr. Ružiču, finančnem ministru Djuriću in pri predsedniku finančnega odbora narodne skupščine Magaraševiću. Obrazložila jim je potrebo, da se v okviru novega finančnega zakona izenačijo uradniki vseh zemljeknjižnih uradov v državi, tako da bodo mogli vsi enako napredovati v višje položajne skupine. Po zakonu iz leta 1923., ko je bil del teh uradnikov preveden v drugo kategorijo, je bilo tem mogoče napredovati v 6. odnosno 5. položajno skupino, ostali pa so dosegli kvečjemu 7. položajno skupino.

V pomorskem muzeju Jadranske Straže

Ribiški oddelek je najprivlačnejši — Lastno poslopje
nujno potrebno

Split, 7. marca

V Splitu so letos 5. februarja odprli nov oddelek pomorskega muzeja Jadranske Straže. Ribiški oddelek je zdaj eden izmed najbolj privlačnih v muzeju, saj nudi vsakomur na ogled pravcat film iz življenja jadranskih ribičev. Velik dioram nudi vtis, kakor da je iz Jadrana izrezan kos sinjega morja, po katerem krizarjo ribiči na ladjah različnih tipov. Na Jadranu poznajo kakih 50 tipov ladij in jih je posebno zanimivo opazovati, ker po njih spoznamo veliko inventivno moč našega jadranskega prebivalstva, ki od trnke do mreže in ladje najprikladnejše prilagaja vsako sredstvo pogojem mučnega, toda privlačnega dela v borbi za obstanek.

Splitški pomorski muzej je nov živ dokument poštvovalnega delovanja Jadranske Straže, ki želi ohraniti vse lepe pomorske tradicije, katere se po svojem obsegu in veličini lahko vzporedijo s tradicijami velikih pomorskih držav. Muzej ima doslej zgodovinski, ladijski, obalni in ribiški oddelek. Po vrednotah, ureditvi in obilnosti gradiva je drug lepši od drugega. Številni obiskovalci muzeja pa se vendarle najbolj zanimajo za ribiški odsek, kjer lahko v celoti spoznajo, kako se vrši lov na posamezne vrste rib. Vidimo, kako se prične lov na sardele, od trenutka ko so ribiči vlovili jato ribic, katere izkrcavajo na obali in jih odpremo v tovarno, vidimo predelavo v tovarni, sortiranje in razpošiljanje. Srečna zamisel, ki nam lahko da kolikor mogoče zaokroženo sliko ribarske industrije. Spoznamo vsa sredstva za ribolov: trnke, osti, mreže, sake in druge pripomočke. Plastično je prikazan lov z lučjo. Kdor še ni imel prilike spoznati ribiško življenje in sodelovati pri lovu na

morju, se ne bo mogel načuditi posameznim prizorom v novem oddelku, kjer bo lahko vse to najnatančneje spoznal. Zlasti je slovenskim izletnikom priporočljivo, da si muzej ogledajo.

Vsakdo mora priznati, da so funkcionarji Jadranske Straže v Splitu vložili mnogo truda, preden so organizirali, uredili in izpopolnili pomorski muzej s tako pomembnim in dragocenim gradivom. Občudovati je treba voljo in prizadevnost ljudi v tem muzeju, ki se venomer trudijo, da bi krasno zasnovno še čim bolj razširili. Da je muzej že zdaj takšen, kakršnega lahko občudujemo, pritiče pač največ zaslug neutrudnemu organizatorju, znanstveniku prof. dr. Ivo Rubčiću, ki ima tudi med Slovenci mnogo dobrih prijateljev, saj je po vojni studiral geografijo na ljubljanski univerzi.

En sam velik nedostatek pa kvari mogočne vtise. Dvorane so premajhne in nikakor ne morejo pospeševati nadaljnjega razvoja te edinstvene ustanove. Že sprčo vsega gradiva, ki je zdaj zbrano, potrebuje pomorski muzej nujno svoje lastno poslopje. Mnogo gre denarja za kulturne ustanove v naši državi, vendar je zlasti potrebno, da se pomorskemu muzeju v Splitu posveti čim večja pozornost, ker mora ta muzej ostati živ dokument naše pomorske tradicije, kulturne veličine, vztrajnosti in žilavosti naših ljudi na Jadranu. Trdna volja ljudi, ki se trudijo za muzej, pa nam jamči, da se bo muzej lahko razvil do one višine, s kakršno se ponajbolj podobne ustanove velikih pomorskih narodov. Trud sposobnih in prizadevnih ljudi se mora sprosti nagraditi s pozornostjo od strani onih, ki lahko pripomorejo pomorskemu muzeju do potrebnega razvoja, predvsem pa do njegovega lastnega poslopja.

Poceni

prati se pravi:

perilo zaupati izdalnemu Schichtovemu
terpentinovemu milu. Schichtovo terpen-
tinovo milo se obilno peni tudi če le
prav malo namilite perilo in ga tudi
tedaj temeljito očisti.

SCHICHTOVO
TERPENTINOVO MILO
pere bleščeče belo!

kjer bodo predavali tudi domači strokovnjaki (inž. Petkovšek, bivši ravnatelj kmetijske šole v St. Juriju, prof. Liška, jurist Kovač in drugi). Okrožje ima tudi v narčnih predavanjih po Prekmurju o vsem, kar mora vedeti izobražen kmet. Svojo kmečko in nacionalno zavest bo pa prekmurska mladina manifestirala s prireditvijo na »Prekmurskem tednu«.

Težko more presoditi izredno vlogo, ki jo igrajo te organizacije v splošno kulturnem in narodnoobrambnem smislu, kdor ne pozna zunanjih vplivov v obsejni prekmurski vasi. Vsi pa, ki se čutijo odgovorni pred narodom in državo, bodo to delo podprli.

Velik učiteljski zbor v Ljubljani

Ljubljana, 7. marca

Slovensko učiteljsko praznuje letos 70. letnico, odkar se je začelo organizirati. V znamenju važnega zgodovinskega dogodka bo v soboto velik učiteljski zbor, ki ga organizira sresko učiteljsko društvo Litija. Zbora se bodo udeležili še učiteljice in učitelji iz šolskih srezov: Radovljice, Kranja, Škofje Loke, Kamnika, Logatca, Laškega, Kočevja in seveda tudi iz šolskih okrajev Ljubljane mesta, vzhodnega in zahodnega dela. Mogočni tabor bo v dvorani Filharmonije na Kongresnem trgu in se bo začel ob 9. dopoldne.

Dnevni red obsega med drugim predavanje učitelja G. Jela Janežiča o početkih stanovskega gibanja med slovenskimi učitelji. Pedagoški vodja brežljske polkunske šole G. Rudolf Koblica bo razpravljal o učnih načrtih. Sedanjim ne odgovarja potrebam in zahtevam naše šole. O stanovskih zadevah bo govoril predsednik izvršnega odbora JUJ G. Ivan Dimnik iz Beograda. Z njim bo dopotoval tudi I. podpredsednik JUJ G. Stjepan Krančević iz Zagreba. Zbor pa bo razpravljal še o drugih važnih prosvetnih in stanovskih vprašanjih.

Za prireditve vlada v učiteljskih vrstah izredno zanimanje, saj zbora, ki se ga udeležijo toliko sreskih društev, še ni bilo. Slovensko učiteljsko pa namerava ob priliki sobotnega zbora tudi počastiti spomin svojega zagovornika Ivana Cankarja. Za 20. letnico njegove smrti bo v Narodnem gledališču predstava »Hlapcev«. Prireditveni odbor je dosegel, da bodo »Hlapcev« izvajali popoldne — začetek bo ob 15. uri — in se bodo zborovali lahko z večernimi vlaki vrnil na svoje domove. Rezervacije vstopnic je prevzela sekcija JUJ (Ljubljana, Franciškanska ul.), cene pa so od 20 din navzdol.

Več skrbi za naš največji okraj!

Šmarje pri Jelšah, 7. marca

Ime že kaže, da je ta okraj po abecedi zadnji v dravski banovini, po obliki in postanku sestavljen iz treh okrajev in brez pravega središča, ko sega daleč proti Ceju, Ptuj in Brežicam. Pa najhuje je to, da je menda tudi sicer zadnji, saj ga komaj poznajo po svetu, in še to najbolj pod imenom »Urwald« (pragozd) ali v novejšem času celo pod »džunglo«. Pa že mora tako biti, saj ves veliki okraj ne premore niti ene same srednje ali strokovne šole, niti ene same socialne naprave, hiralnice ali bolnišnice ali česa podobnega. Edino Rogaska Slatina se blesti iz vsega okoliša in vabi tujce. Vendar okraj nima mnogo od te gospode, čeprav je ponosen na razvoj zdravilišča.

Da bi vsaj malo vzbudilo zanimanje za skrite lepote tega okraja, za njegove posebnosti in zanimivosti ter privabljal tujce, da si pogledajo tudi ta prelepi kos slovenske zemlje, ki je morda še izmed vseh naših predelov najbolj naraven in še nepoumetniten, se snuje tujsko-prometno društvo in Šmarju, ki bo imelo svoj delokrog v vsem srezu. Banska uprava je pravila že odobrila in v prihodnjih tednih bo ustanovni občni zbor. Kdor želi, da bi se za ta okraj kaj storilo, ne bo mogel ostati ob strani, marveč bo pristopil in se lotil dela v korist posameznih krajev in celotnega okraja.

Z Jadransko Stražo po Sredozemlju

Split, 7. marca

Malokatero našo organizacijo pozna v tujem svetu tako, kakor Jadransko Stražo. K njeni popularnosti je pripomogla velika propaganda, ki jo vrši ta organizacija na različne načine. Eno izmed najbolj učinkovitih propagandnih sredstev pa so gotovo potovanja, ki jih prireja Jadranska Straža z našim največjim in najudobnejšim parnikom »Kraljico Marijo«. Kakor prejšnja leta — zadnjajo dobo so to preprečile napete razmere v Sredozemlju — namerava Jadranska Straža tudi letos prirediti veliko propagandno potovanje. Izletnikom se po kolikor mogoče znošnih cenah omogoča zelo udobno razvedrilo na ladji sami in neposredno spoznanje lepote

najbolj privlačnih predelov Sredozemlja, naučijo se nepozabnih vtisov ob obdobju velikih zgodovinskih dokumentov in spoznajo tuje dokaze človeške civilizacije.

Letošnje potovanje se bo pričelo 26. junija v Splitu. Izletniki bodo s »Kraljico Marijo« obiskali najbolj znane in najprivlačnejše kraje: Malto, Tripolis z oazo Tagiuro, Bizerto z izleti v Tunis in staro Kartagino, nekaj dalje nato še čisto arabsko vasico Sidi-Bou-Said. Pot bo šla dalje v Cannes, kjer bodo izletniki lahko obiskali najlepša, največja, najbolj sloveča kopališča na svetu (Juan les Pins), dalje Monte Carlo, kjer bo vsakdo lahko poiz-

Nov atentat Milana Bajagića Ustrelil je tovariša in nevarno ranil trgovko

Maribor, 7. marca

V Oplotnici pri Slovenskih Konjicah je bivši orožniški narednik Milan Bajagić, kakor smo poročali, nedavne dni, streljal na trgovko Anico Žučkovo iz Tepanja pri Konjicah. Potem je neznanomak pobegnil. Te dni pa je poslal svojemu rojaku orožniškemu naredniku Jovu Jokoviću pismo, v katerem ga prosi, da bi se sestal z njim 6. marca ob 19 pred Lipuševu gostilno v Oplotnici. Joković je ustrejel želji svojega črnogorskega rojaka in je šel na sestanek. Oba sta se nekaj časa mirno razgovarjala, nakar je Joković pozval Bajagića, naj mu sledi na orožniško postajo, češ da ravna v imenu zakona. Toda Bajagić se je Jokoviću uprl. Nenadno je potegnil iz žepa sa-

kusil nekoliko »reče«, potem pa bodo občudovali še večno vabljivo Nico in Matton. Nadaljevali bodo pot v Napulj, spoznali bodo Mesino ter se vrnili mimo Boka Kotorske in Dubrovnika v Split.

Ze te kratke navedbe zadostujejo, da v vsakem ljubitelju resničnih prirodnih lepot zbudijo željo, da bi vsaj enkrat v življenju videl kraje, ki jih vse življenje ni mogoče pozabiti. Cene potovanja in prehrane so od 3.870 do 7.480 din po položaju kabine. Izvršni odbor Jadranske Straže v Splitu kakor tudi vsi odbori Jadranske Straže v državi lahko interesentom izročijo zadevne prospekte.

Obvezna telesna vzgoja v Ljubljani Obvezniki so po 1. marcu razdeljeni v 20 oddelkov

Ljubljana, 7. marca

Po zakonu o obvezni telesni vzgoji je mestno poglavarstvo pričelo 1. marca izvajati pouk obvezne telesne vzgoje za vajence, torej za učenke strokovnih nadaljevalnih šol, ki prebivajo v območju Ljubljane. Pouk je enkrat na teden. Obvezniki so razdeljeni na 20 oddelkov, posameznim oddelkom je pa dodeljenih povprečno po 40 vajencev. Tečajnih učiteljev je 14. Za ta pouk so izbrani izkušeni delavci na sportno-telesnem področju in hkrati za večino rezervni oficirji. Teorijo bodo po potrebi poučevali strokovni predavatelji. Učna snov bo podajna v okviru programa, ki je predpisan po zakonu o obvezni telesni vzgoji. Ob 20. do 28. februarja je mestni fizikalni zdravniški pregledal in antropometrijsko izmeril obveznike, ki so bili s pretežno večino potrjeni za sposobne.

Pouk ima namen pripraviti moško mladino od 14. do dopolnjenega 20. leta za vojaško službo v telesnovzgojnem kakor tudi v naravnem pogledu. Po zakonu so občne dolžne, da izvedejo pouk v svojem delokrogu, trajati pa mora pouk vsaj pol-druge uro na teden. Mestna občina Ljubljana je uredila pouk v zvezi s strokovnimi nadaljevalnimi šolami, ker bodo na ta način obvezniki najmanj odtegnjeni svo-

jemu poklicnemu delu. Učenci posameznih razredov bodo določene dne v tednu takoj po strokovni nadaljevalni šoli odšli v spremstvu tečajnega učitelja v telovadnico ali na telovadišče, kjer bo poldrugo uro praktični pouk. O obisku obveznikov bo točna evidenca, prav tako pa tudi o njih vedenju. Obvezniki, ki se bodo redno in z uspehom udeleževali pouka obvezne telesne vzgoje, dobe po končanem 20. letu izpričevalo, ki bo omogočilo olajšave pri službi v kadru.

Pouk obvezne telesne vzgoje je poverjen v smislu zakona odseku za telesno vzgojo, ki je bil osnovan že lani. Njegov delokrog je določen v »Pravilniku o telesni vzgoji na področju mestne občine Ljubljane«, navodila za delo pa mu daje poseben odbor za telesno vzgojo, ki je v njem 7 članov mestnega sveta. Odbor za telesno vzgojo si je dal nalogo, da v okviru finančnih možnosti omogoči pouk obvezne telesne vzgoje na način, ki bo v korist vsem prizadetim. Vsak obveznik dobi na razpolago telovadnice hlačke in pred poukom tudi malico, namreč hlebec pol-belega kruha. Mestno poglavarstvo v Ljubljani pričakuje, da njegovo delo na polju obvezne telesne vzgoje dobi v javnosti kljub začetnim težavam razumevanje in moralno podporo.

Še ena medvedja družina Opazujejo jo v dolinici pod Brezovo rebrijo

Straža, 7. marca

Pretekli teden je »Jutro« poročalo o zelo zanimivem obisku mladine iz Sodražice pri medvedkih v ondnetem gozdu. Poročilo je gotovo v vseh krogih lovcev in ljubiteljev prirode zbudilo veliko pozornost, saj je pričalo o tem, kako tesno je ponekod naš človek zvezan s naravo in kako se mladina ne ustraši niti toliko razupitega medvedjega strašila in gre celo pestovati ljubke medvedke. Ni pa to edin primer, da so mogli ljudje od blizu opazovati igra mladih medvedkov, ki jih skrbno straži mati, stara medvedka. Ne poznamo sicer točnega števila medvedov, ki žive danes na Slovenskem, toda v naših krajih splošno sodimo, da se je medvedji rod zadnja leta po dolenskih in zlasti v kočevskih hribih znatno zaredil. Medvedve z mladici se sleherni leto pojavljajo zdaj tu, zdaj tam, in ni mogoče trditi, da bi bila to samo ena medvedja družina, ki je stalno na

poti, marveč je v resnici več srečnih medvedjih zakonov.

Tudi v hribovju Brezovi rebri so se naselili medvedi. V neki dolinici tega hribovja ima letos medvedka dva lepa mladiča, ki se prav rada igrata v svobodni naravi, pri tem pa ju skrbna mati bučno varuje in nadzoruje. Včasji ju pokara, če sta preveč razposajena, obenem pa seveda vedno pazi, da se ne bi odkod približal sovražnik. Če se človek tiho in oprežno približa na rob doline, lahko razločno opazuje kretanje obeh medvedkov. Toda pri najmanjši nepravilnosti je medvedka že opozorjena in začne renčati ter se pripravljati za obrambo svojih mladičev. Nekaj nase je že bilo na preži, da smo opazovali igro obeh mladičev. Toda ni se še našel junak, ki bi se drznil mladičema približati, ali ju celo pestovati. Seveda pa tudi ni potrebno, da bi tvegali takšna junaštva, saj se rod naših kosmatincev kar najbolje počuti, če ne sluti človeka v bližini.

V Prekmurju vstaja nov rod Mladinske organizacije z izrazito kmetjsko miselnostjo

Murska Sobota, 7. marca

Pred nedavnim se je pisalo samo o šolancih in njihovih organizacijah kot mladici. Duh napredne, narodne in demokratične misli ni mogel najti odziva med mladino na vasi, dokler niso stopili v ospredje pokreta domačini. Pred dobrih letom se je kmečka mladina prvič pokorila pred javnostjo s svojim nastopom (»Jutro« je takrat objavilo reportažo Katarine Spurove o prvi tekmi koscev v Prekmurju). Ljudje so strmeli: Pred tiščoglavo množico so govorili mladi kmečki fantje, ljudje »od pluga in motike«. Tega v Prekmurju niso bili vajeni. Nekaj akademik je bil takrat med kosci — zmagovalci. Vsakomur je postajalo jasno, da se pripravljajo gibanje, ki hoče pomesti zadnje ostanke madžarske fevdalne mentalitete na slovenskih tleh. Po prekmurskih vaseh so se začela ustanavljati društva kmetijskih fantov in deklet. Pokazalo se je, da je mladina voljna dela in kmalu se je osnoval pripravljalni odbor Prekmurskega okrožja, v katerem sodeluje sedem društev in štirje pripravljalni odbori.

Preteklo nedeljo so se zbrali delegati tek organizacij v Meškanskem domu v Murski Soboti, da premotijo dosežane in sklepejo o bodočem delu. Sestanka se je udeležil delegat Zveze iz Ljubljane in povabilu so se odzvali tudi sodelavci naprednega časopisa. Na sestanku so delegati izbrpno poročali o položaju v domačih in bližnjih

vaseh. Poudarjali so slabo socialno stanje prekmurskega kmeta in jasno pokazali na dejstva, ki povzročajo težave naprednemu prosvetnemu delu. Iz njihovih poročil se da razbrati, da uvidevajo vsestransko škodo, ki jo povzroča sezonsko izseljevanje kmetijam in s tem narodnemu gospodarstvu. Nihče ne želi bolj ko prav kmečka mladina, da se da tem delavcem ustrežajoča zaposlitev doma.

Ce upoštevamo te razmere, zasluži delo prekmurske napredne kmečke mladine in njej naklonjene inteligence priznanje. Trenutno je organiziranih že nad 300 fantov in deklet. Društva razpolagajo s približno 600 knjigami. Nekaj knjig imajo izposojenih od kluba prekmurskih akademikov (»Potujoča ljudska knjižnica«), nekaj od Zveze kulturnih društev v Mariboru. Nekatera društva imajo lastne odre, na katerih so že v letošnjem letu nastopili z raznimi predstavami, Gubčevimi proslavami in predavanji.

Zastopniki vseh društev so pokazali voljo za nadaljevanje započete dela, zato so sklenili, da takoj najamejo v Murski Soboti lokal, kjer bodo poslovali funkcionarji okrožja, vzdrževali stike z vsemi naprednimi organizacijami in skrbeli za čim lepši razmah svojih društev. Izvolili so tudi novi odbor okrožja pod predsedstvom uglednega posestnika Rudija Titana iz Črnelavcev. Da se usposobijo organizatorji in prosvetni delavci na vasi, bo prirejen marca tridnevni prosvetno-gospodarski tečaj,

hučo krvavel — priče trdijo, da je bilo v hiši vse krvavo, kakor da bi bili kolnili — nato pa je odšel k zdravniku in v bolnišnico.

Ko je okrevale, je Zemljič doma nadalje kuhaj jezo. Preteklo nedeljo se je spet sprl z domačimi, ki so ga zaradi sitnosti izrinili iz hiše in jo za njim zaklenili. Zemljič je nekaj časa razsajal okoli hiše grozeč, da bo napravil še nekaj drugega. In res — ob kakih devetih zvečer je začelo poslopje goreti. Domači so se o pravem času opazili požar ter se rešili na plano. Hiša pa je kljub temu, da so prihili od Sv. Miklavža gasilci z motorno brizgalno, pogorela do tal. Zgrajena je bila šele leta 1937. iz debelih kostanjevih brun ter krita z opeko. Sosedo so le s težavo rešili dve kravi in svinje. Vse drugo (oprema, orodje, krma) je zgorelo.

Zemljič je potem, ko je zanetil požar, izginil. Domnevajo, da si je iz strahu pred kaznijo kje sam sodil. Škoda je za lastnika vinograda kakih 40.000 din, vinar pa je ostal skoraj brez vsega. Hiša je bila sicer zavarovana, ali gospodar mora zdaj namesto ene vinarčarske hiše, za katero je že navozil material, zgraditi kar dve novi.

Prekmurski teden pripravljajo Glavno delo ima gradbeni odsek s paviljoni

Murska Sobota, 4. marca

Organizacija razstave gospodarskega in kulturnega razvoja Slovenske krajine v 20 letih podnosta k Jugoslaviji, ki bo od 17. do 26. junija v Murski Soboti pod okriljem »Prekmurskega tedna«, lepo napreduje. Ožji odbor, ki ga tvori predsednik župan G. Ferdinand Hartner, podpredsednik ravnatelj gimnazije G. inž. Ivo Zobeč, tajnik G. D. Veble in blaginjski poštni upravnik G. Vutkovič, je sklical že več sestankov raznih oddelkov, ki imajo v rokah podrobno organizacijo posameznih panog razstave. Prav tako so bili že sestanki v Dolnji Lendavi in Gornji Radgoni, kjer so tamonjski gospodarski in kulturni krogi pokazali veliko zanimanje za »Prekmurski

teden«. V obeh krajih se je osnoval odbor, ki bo vodil organizacijo razstave in podrobne priprave, v kolikor se tičejo Dolnje Lendave in Gornje Radgone.

V Murski Soboti so nekateri oddelki že razvili živahno delo s pripravami. Formalni so se gradbeni, kmetijsko-gospodarski, obrtni, industrijski, trgovski, kulturni, propagandni, socialno-zdravstveni gostinski, stanovanjski, prometni, požarno-policijski in sportni odsek. Vsak odsek se v svojem delokrogu trudi, da bo čim prej končal s pripravami. Posebno delikatno nalogo ima gradbeni odsek z delom načrtov za razstavne paviljone, ki bodo razvrščeni ob to-potovem drevoredu med Delavskim domom in gradom.

Domače vesti

* V. jugoslovenski kongres proti tuberkulozi bo v kopališču Lipik dne 28., 29. in 30. maja t. l. na kar vse gg. zdravniki in krajevne edinece protituberkulozne zveze v Ljubljani že danes opozarjamo. Z vsemi podrobnimi metodami tega kongresa, zlasti glede voznih olajšav, stanovanj, prehrane itd. bomo javnost pravočasno seznanili.

* Razpisane službe. Na državni tehniški srednji šoli v Ljubljani je razpisano mesto učitelja modelnega mizarstva, uradnega pripravnika 10. skupine. Za namestitve prihajajo prvenstveno v poštovne posilice z večletno prakso v zasebnih ali državnih tovarnah ali delavnicah. I ošnje je treba vložiti pri kr. banski upravi do 20. marca. — Razpisana je služba za avniška združenih barjarskih občin s sedežem na Igu pri Ljubljani kakor tudi služba zdravnika združene zdravstvene občine Loče v slovenje konjskem okraju. Prošnje naj se vložijo pri kr. banski upravi do 24. marca.

* V zdraviliščih Brestovca in Klenovnik je razpisano po eno prazno zdravniško mesto. Opozarjamo zlasti mlajše slovenske zdravnike, ki se žele specializirati kot fiziologi, da se za izpraznjeni mesti zavzame. Mesti sta razpisani v »Službenem listu« z dne 25. februarja t. l. Rok za vlaganje prošnje do 15. t. m.

* Obup priljubljenega zemunskega profesorja. V fizikalnem kabinetu zemunske gimnazije se je obesil profesor Alfred Remer, doma iz Karlova, ki je že kakih 12 let služboval v Zemunu ter bil zelo priljubljen kot dober vzgojitelj in duhoviti človek. Zaprtil ni nobenega pisma o vzrokih svojega obupa in tudi nikomur ni pripovedoval, da se pripravlja na smrt. Star je bil 45 let.

* Dar nemške nacionalno socialistične stranke mestu Varaždinu. Leta 1934 je pribežalo v Varaždin in druge naše kraje iz Avstrije mnogo nemških nacionalnih socialistov. V Varaždinu, Bjelovaru in Slavoniki Požeji so bila velika taborišča teh beguncev. V samem Varaždinu je bilo nad 2000 beguncev, ki so se pozneje vrnili v Nemčijo. Varaždinska občina je od nemške nacionalno socialistične stranke dobila lepo zahvalno pismo in obvestilo, da bo vodstvo stranke poklonilo varaždinski občini velik avtomobil za prevoz bolnikov. Ker pa je varaždinska občina tak avtomobil že imela, so sporočili v Berlin, naj pošljejo rajši navaden avtomobil za prevažanje potnikov. Zdaj so vse formalnosti prevoza avtomobila iz Nemčije urejene in tudi carina je odpisana. Od Nemcev poklonjen avtomobil je varaždinska občina izročila upravi svojega kopališča ob Dravi.

Pri ljudeh visoke starosti, ki trpe na nerednem iztrebljanju, nudi često naravno »Franz-Josefov« gredico užita redno 3-4 žlice dnevno skozi 8 dni, za željeno čiščenje in s tem trajno olajšanje. Zahtevajte povsod Franz-Josefov vodo!

* Skrivnostni požari in požigi v Kolašinu. Lepo črnoгорsko mesto Kolašin je pretrpelo v zadnjih letih več požarnih katastrof in pretila je velika nevarnost uničenja do temelja. Pred štirimi leti je zgorelo največje poslopje v Kolašinu — poslopje okrožnega sodišča s starim arhivom, ki predstavlja veliko vrednost. Pred tremi leti je zgorela cela trgovska in glavna ulica Kolašina, manjši požari pa so bili potem po večkrat na leto v središču in na periferiji kraja. Lani v novembru so zalotili Pavo Rakočevića, mater sedmih otrok, ki je hotela podkati ogenj v nekem večjem poslopju središča. Pred očitnimi in tudi pred sodiščem je priznala, da je hotela zažgati hišo iz masčevanja, ker so ji odpovedali stanovanje, za požare in požige prejšnjih let pa je odklanjala vsako odgovornost. Ko je bila pred okrožnim sodiščem, se dni razprava, je obtoženka svoje priznanje ponovila, napravlila pa je vtis nerazodene in duševno bolne žene. Razpravo so odtili obtoženko pa so poslali na opazovanje v državno bolnišnico.

* Potrebna in koristna knjiga. Pravkar je izšla priročna že dolgo pri nas pogrešana knjiga »Prehrana v zdravju in v boleznih«. Delo, ki je v slovenskem jeziku edinstveno, je po dolgoletni praktični pregledno napisal primarni dr. bolnice v Ljubljani g. dr. Ljudevit Merčun. Knjiga je razdeljena na tri poglavja. Prva govori splošno o hrani in hranilih, v drugem obravnava avtor hrano zdravega človeka, v tretjem, najpomembnejšem, pa dietetično prehrano pri različnih boleznih (žolčne, jetrne, ledvične, sladkorna). Posebna odlika knjige so praktični vzorci in tabele hranil. Knjiga bo dobrodošla vsaki rodbini, saj je praktičen pripomoček za pravilno prehrano zdravega človeka in bolnika. Velja samo 20 din, dobi pa se v knjigarnah ali pa pri piscu, ki jo je sam založil.

* Dežurna služba zdravnikov OUZD v Celju, Mariboru in Kranju. Od 1. 3. 1939. dalje opravljajo zdravniki OUZD za splošno prakso v Celju, Mariboru in Kranju dežurno službo ob nedeljah in praznikih od polnoči do polnoči. Dežurni zdravnik je na razpolago vsem članom in svojem Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na področju uradnih ambulatorijev v Celju, Mariboru in Kranju. Ordinira pa tudi za ostale bolnice. Dežurni zdravnik ordinira v svoji privatni ordinaciji oziroma na svojem domu. V nujnih primerih je dolžan intervenirati tudi na domovih zavarovancev oziroma izven ordinacije, ako ga člani ali svoji klicejo. Našlov dežurnega zdravnika je objavljen na vidnem mestu pred vhodom v ambulatorijske prostore. Dežurni zdravnik mora označiti na svojih stanovanjskih ali ordinacijskih vratih, da opravljajo dežurno službo za zavarovance OUZD. Dežurna služba se izvaja ob nedeljah ter verskih in državnih praznikih, ko uradov ambulatorij ne posluje.

* Dobro start ni potreben samo v sportu, temveč tudi v življenjski borbi. Borba za obstoj zahteva od človeka, da mora biti zdrav, odporen in dobrih živcev. Kdor ima večjo odpornost v borbi z življenjskimi težavami, ta zmaga. S primerno prehrano se zviša odporna moč organizma ter poveča tudi volja za delo. Zaradi tega zavijajte za zajtrk in malico 1 do 2 skodelici preizkušene krepilne hrane Ovomaltine, ki krepi organizem ter zajamči telesu zdrav razvoj in odpornost. (—)

* Advokat Satiar Fran je otvoril odvetniško pisarno v Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. (—)

* Izlet v Gorico in Trst od 24. do 26. t. m. priredi izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Františkanska ulica, tel. 22-50. Prijavite se do 18. t. m. (—)

* Za izlete v Trst ali Gorico ali Idrijo, ki se vrše 18 in 19 t. m., sprejemajo vse biljetarne »Putnika« prijave le do vključno dne 11. t. m. (—)

ZA DAMO IN GO- SPODA KROJI IZKLJUČNO PO MERI SALON MODE SOUVAN — CO MODERN TAILORING MESTNI TRG ŠT. 24. SPECIALNI KROJI — NAJELEGANTNEJŠA IZDELAVA — KREI- RAMO EKSKLU- ZIVNE MODELE

* Koča pri Triglavskih jezerih je že oskrbovana od sobote dne 4. t. m. dalje. Planinci smučarji naj izbrabijo sedanjega ugodno priliko, v nedeljo je zapadlo nad 20 cm suhega snega. Najprikladnejši vzpon je iz »Zlatoroga« preko Komne. Stančeva koča na Triglavu bo stalno oskrbovana od 15. marca do 15. maja. Vzpon iz Mojstrane skozi dolino Krme; Triglavski dom na Kreljariji pa bo oskrbovan od 1. do 15. aprila torej preko Velikončnih praznikov. Erjavčeva koča na Vrhu je sedaj oskrbovana v Kamniških planinah imajo še ugodno smuko v svoji okolici Dom na Kravcu in koča na Veliki plani. Podrobne informacije o planinskih zimskih izletih dobite v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-I. (—)

Modne in trajne barve ter dobra kakovost blaga — to so zahteve sedanjega časa. Tem zahtevam odgovarjajoče blago za dame in gospode dobite po nizki ceni pri MANUFAKTURNI TRGOVINI JANKO ČESNIK, LJUBLJANA, Lingarjeva.

* Subskripcijska doba za drugo in tretjo knjigo prof. Janka Mlakarja izbranih planinskih spisov traja le do 15. marca; v tem času znašajo cene v prednaročbi za broširan izvod 45 din, za v poliplatno vezan izvod 50 din, za platno vezan izvod 65 din. Naročniki prve knjige naj pohite s pravočasnimi prijavi, ker bodo po 15. marcu knjige v knjigotrstvu dražje. Prijave sprejema le pisarna SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4-I in vse podružnice SPD. (—)

* Smrt ugledega Savinčana. Na Rečici ob Savinji je umrl včeraj v 69. letu starosti lesni inženir, veleposesnik in gostilničar Franc g. Franc Kolenc Pokojnik je bil med prebivalstvom splošno priljubljen in spoštovan. Zapuščena žena go Uršulo ter pet sinov in dve hčerki. Pogreb bo jutri, v četrtek, ob 10.30 dopoldne po maši za dušnično na domače župno pokopališče. — V ljubljanski bolnišnici je umrl g. Blaž Kristan. Pogreb bo jutri ob 14. — Pokojnika blaž spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Opozarjamo na včeraj objavljeni natečaj za idejne osnutke nove bolnišnice bratovske skladišče na Jesenicah ter dostavljamo k objavi, da je med člani razsodišča tudi mestni gradbeni višji svetnik v Ljubljani g. inž. arh. Vladimir Mušič.

Iz Ljubljane

* Gozdni požari se pomladi in poleti večkrat pojavljajo in zato mestno poglavarstvo spet opozarja na § 40 gozdnega zakona, da se brez najstrožjega nadzorstva po gozdovih in blizu njih ne sme kurtiti. Prepovedano je tudi nepotrebno požiganje pašnikov zaradi nevarnosti požarov v soseščini gozdovih. Prav tako je pa prepovedano po mestnih nasadih, v gozdovih in na pašnikih odmetavanje neugašenih vžgalic, ostankov cigaret in smotkov. Kdor bi na katerikoli način bodisi iz nemarnosti ali neprevidnosti povzročil gozdni požar ali se ne bi ravnal po predpisih te objave, bo moral povrniti vso nastalo škodo ter bo proti njemu uvedeno kazensko postopanje. Starši so odgovorni za škodo, ki bi jo zaradi nezadostnega nadzorstva napravili njihovi otroci. Vsakdo, ki zapazi ogenj v gozdu ali blizu njega ga mora, če je le mogoče, pogasiti, sicer pa takoj naznaniti bližnjim prebivalcem. Da obveste gasilce, po tujih občinah pa župana in lastnika gozda. Občina mora nemudoma pozvati občane, da grede takoj pomagat gasiti. Kdor bi se brez tehtnega vzroka ne odzval pozivu, ga zadene postavna kazen. V ljubljanski občini morajo sprehajati posebno paziti na vžgalice in cigarete, prav tako pa tudi na otroke, da ne zažgo nasadov.

* Lastniki prevoznih sredstev (konj, voz, avtomobilov itd.) ter vojaški obvezniki (ki rojeni v letih 1889, do 1918.) se opozarjajo na priobčevanje vojaškega razporeda, ki bo v nedeljo 12. t. m. točno ob 8. uri na Ambrozevem trgu. Podrobnosti so razvidne z razglašca, ki je nalepljen po mestu.

* Pogreb gospe Tilke Sarabonove, so proge g. prof. dr. Sarabona, bo danes popoldne ob pol 5. in ne ob 4. uri, kot je bilo sporočeno v smrtinskih.

* Ljubljanska univerza, Kongresni trg, mala dvorana Filharmonije. Drevi ob 20. bo predaval dr. Svetozar Ilesič. Tema: »O geopolitiki«. Vstop prost.

Zahtevajte ORION in POBEDA

s katerimi se boste najbolje obrili med ostalim britvicami iste najbolje brijejo vsako — tudi najmočnejšo brado. Dobijo se pri:

Foto Touristu — LOJZE ŠMUCU, Ljubljana: PRESERNOVA ULICA 9 in ALEKSANDROVA CESTA 8.

Premijera
duhovite
družabne
komedije

Po gledališkem komadu »TOVARIS«.

TATJANE PETROVNE

LJUBEZEN

V glavni vlogi ljubljene vseh žena CHARLES BOYER in lepa CLAUDETTE COLBERT. Režija A. Litvak. Kjer se je dosedaj film predvajal, povsod je vladalo veliko zanimanje in navdušenje. KINO MATICA, tel. 21-24 — Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

KINO SLOGA, tel. 27-30

POTUJOČI NAROD

Senzacionalen cirkuški vefilm! — JUTRI: DIVJI LOVE!

Otvorila sva popolnoma preurejeno

Restavracijo »Lipa« na Sušaku

In se cenj. obiskovalcem Sušaka toplo priporočava

A. V. Žirovnik

Krasen, nepozaben film o enem največjih glasbenih genijev sveta, življenjska pot, ljubzen in borba Mozartova za priznanje svoje muzike...

V tem filmu predvaja znameniti filharmonični orkester odlomke iz znamenitih Mozartovih oper »Carobna piščalka« in »Figarova svatba«.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

KINO UNION — tel. 22-21

Wolfgang Amadeus

MOZART

V gl. vlogi LIANE HAID.

PO REVMAZIZMU OTEKLE ROKE IN NOGE

Ako trpite na revmatizmu z oteklinami v sklepih, poskusite vzeti Krušen sol. Jemlje se po navodilu v čaši tople vode. To sredstvo priporočajo zdravniki.

Dobiva se v lekarnah.

Uporabljajte Krušen sol.

* — Ušodni padel. 41-letni posestnik Anton Pokrižnik iz Račja je padel z motornega kolesa in si zomil levoico. — 9-letni Erik Obermajer, stanujoč na Slomškovem trgu, si je pri padcu zlomil ključnico. — Hrbenico si je nalomil pri padcu 31-letni kovaški pomočnik Josip Husu, stanujoč v Tezenski ulici na Pobrežju. — 39-letni delavec Srečko Salamon iz Pobrežja si je pri padcu v tovarni poimil več reber.

* — Rezervni oficirji so se zbrali v ponedeljek zvečer pri »Novem svetu« k običnemu zboru. Izbrana poročila so podali predsednik Perhavec, tajnik Korbar in blaginjak Ciril Grešak. Mariborski pododbor šteje 206 članov. Izvoljen je bil pretežno dosedanjí odbor z dolgoletnim predsednikom Perhavcem. Zboru sta prisostvovala tudi polkovnik Maras kot zastopnik mestnega poveljnika in kapetan Apostolič kot zastopnik 45 pešpolka.

* — Obrtno gibanje. V preteklem mesecu je mestna obrtna oblast izdala 14 novih obrtnih pravic, črta pa 19.

* — Predavanje o anekdoti. Predsednik je bilo v precej dobro zasedeni dvorani Ljudske univerze zanimivo predavanje o bistvu anekdote. Predaval je pisatelj dr. Ivo Šori, ki je po uvodnih mislih prebral serijo izbranih anekdot iz našega življenja, predvsem iz literarnih krogov, ki jih je bil nabral v teku let. Vedre anekdote so zbudile med občinstvom precej dobre volje in živahnosti. Predavatelj je pozdravil v imenu Ljudske univerze prof. Bunc.

* — Strahovalci Slovenskih goric. V Veliki Zimici in v Zikarjih so se vtihovali še neizsledeni zlikovci v domačije posestnikov Josipa Potočnika, Antona Drogza in Franca Kokalja. Odnosi so jim slani, klobase, prekajeno meso in drugo. V zvezi s temi vlomi so nekoga osumljenca že aretirali.

* — Tehtal jabolka in golufal kmetje. Mali kazenski senat je obsodil 30letnega Mirka A. iz Ključarevca na 4 mesece strogega zapora, 200 din globe, pogojno za dobo 3 let, ker je lani v jeseni pri tehtanju jabolk manipuliral tako, da je tehtnik manj kazala, kakor so jabolka v resnici tehtala, ter na ta način ogoljufal 10 kmetov.

* — S kamenjem in noži. V bolnišnico se je zatekel 28-letni tesar Franc Krivec iz Hotinje vasi. Ko se je Krivec vračal domov, se je zamešal v krogu 7 napačcev, ki so navallili nanj s kamenji in noži ter ga poškodovali po glavi in obeh rokah.

Iz Trbovelj

* — Trboveljske kolašice razvijajo za njih čas živahno društveno delavnost ter so poleg socialnega in gospodinskega delovnega programa posvetile posebno pozornost vzgojnemu problemu mladine, ki je zlasti važna na trboveljskih industrijskih tleh. Zadržna dva meseca smo imeli že nekaj zelo uspešnih predavanj, ki so jih obiskale v pretežnem številu rudarske žene. Nedavni občni zbor Kola je med drugim razveljavil obsežen izobraževalni program, ki obsega izključno praktična življenjska vprašanja s posebnim oziranjem na naš rudarski okoliš. Na predavanjih, ki bodo letos prav izčrpno obravnavala položaj žene in dekleta v današnji družbi, se bo med drugim govorilo o smernicah dekletu na pot v službo, o vplivu mesta na delavsko dekle, o starostnem zavarovanju, pravilno urejenem gospodinjstvu z oziranjem na današnje ekonomske prilike, o ženi v poklicu in podobnem. Letošnji prosvetni program naših Kolašic ima namen odpreti ženi pogled v vsa važnejša vprašanja in ji pripomoči do pogumne zavednosti, da bo v javnosti vedno zastopal svoje pravice ter bo njena borba uspešna, če se ne bo borila le zase, temveč ramo ob ramo z možem, s katerim živi v enakih razmerah. Praktično izobraževalno delo Kolašic predvideva kuharske tečaje predvsem za delavske žene, pri katerih naj se upoštevajo ekonomske možnosti, stili delavskih slojev, zaradi česar mora vsak praktični pouk biti tako usmerjen, da bo iz njega lahko črpala znanje in nasvete dekleta in žena, ki si ne more privoščiti tako zvane meščanske kuhinje. Kljub temu pa rudarska žena lahko upošteva pravilno sestavo jedilnika in ekonomsko izkoriščanje živil, predvsem onih, ki so potrebna za zdrav razvoj otrok: zelenjave in sadja. Delavska dekleta in žene čestokrat ne vedo, kako se na različne načine dajo pripraviti povsem preprosta jedila. V sredo 8. t. m. priredijo Kolašice v društvenem prostoru glažute ob štirih popoldne predavanjih g. Pavle Hočevarjeve o temi: »Sodobna žena v družini in zakonu« s posebnim oziranjem na znano knjigo Angele Vodote, ki razpravlja o istem vprašanju ter je v gotovem časopisju vzbudila posebno pozornost. Trboveljske žene naj se predavanja udeležijo čim številneje.

Beg iz ječe

Celje, 7. marca
V soboto zjutraj je pobegnil iz zaporov okrožnega sodišča v Celju 26-letni sofer Anton Bianchi, ki je bil lani 22. aprila zaradi številnih tatvin, izvršenih leta 1937 v Rakuschem skladišču železnine, obsojen pred sodiščem v Celju na dve leti in pol robije. Bianchi je skupaj s preiskovalnim zaporom, ki so mu ga vsteli v kazen, presedel že polovico kazni. V soboto zjutraj pa je v jetnišnici vlomil v pazniško sobo, kjer je s ponarejenim ključem odprl zamreženo okno in skočil v I. nadstropje. Preplezal je zid in zbežal mimo cerkve Sv. Duha. Včeraj zjutraj se je preoblekel — kako je prišel do obleke, je zaenkrat zagotetka in je verjetno, da je mimogrede spet vlomil — in pustil jetniško oblečeno v Catejevem mlinu. Vse kaže, da mu je pri drzem begu nekdo pomagal, ali pa mu vsaj nasvetoval, kako se da najlažje utesi.

Iz Maribora

* — Nova pridobitev Maribora. Kakor doznamo, bo znan gostinski strokovnjak g. Adam Črešnar zgradil na nezazidani parceli ob Kralja Petra trgu ter Dvořakovi ulici in Ruski cesti večnadstropno, moderno urejeno poslopje, v katerem bodo hotel, restavracija, razen tega tudi kino. Pobudo za kino bodo nedvomno toplo pozdravili prebivalci, ki stanujejo na desnem dravskem bregu.

* — Mariborski muzej bo dostopen javnosti od 12. t. m. naprej vsako nedeljo popoldne, ob četrkih pa od 14. do 18.

* — Ljudska univerza v Mariboru obvešča svoje člane in prijatelje, da bo prišel tisti dni pobirati njen slaba majhno članarino, ki pa ji je zelo potrebna za njen obstoj in razvoj. Zaradi tega prosi odbor Ljudske univerze, da se temu kulturnemu ključu odzove čim večje število simpatizerjev in pripadnikov.

* — Brez sledu je izginil 14-letni Henrik Lukež iz Linhartove ulice 14. Mami se boji, da se ni fantu kaj pripetilo in je radi tega o zadevi obvestila policijo.

Gospodarstvo

Država in njeni denarni zavodi

V začetku leta 1935 je tedanji finančni minister dr. Stojadinović napravil vse državne denarne zavode (Narodna banka, Državno hipotekarno banko, Pošto hranilnico in Privilegirano agrarno banko) pod enotno nadzorstvo in pristojnost finančnega ministrstva ter je obenem uvedel nov režim v kreditni politiki teh zavodov na splošno državi pod direktivami samega ministrstva. Od tedaj so počeli državni denarni zavodi v večji meri dati kredit državi in državnim ustanovam, predvsem pa so pričeli nalagati znaten del razpoložljivih sredstev v državne papirje, kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne. Neposredno in posredno kreditiranje države od strani državnih denarnih zavodov je zlasti zadnja leta zavzelo velik obseg. Kako so se od konca leta 1934 spremenile ustrežajoče postavke v bilancah Narodne banke, Državne hipotekarne banke in Poštne hranilnice, nam kažejo naslednje številke (v milijonih din):

	1934	1936	1937	1938
Narodna banka:				
vredn. papirji	135	286	398	516
Drž. hip. banka:				
vredn. papirji	209	480	824	1322
pos. drž. ustanovam	531	579	669	757
Pošta hranilnica:				
vredn. papirji	292	519	756	948
pos. drž. ustanovam	806	1176	1073	1053
dolg. poš. pos.	120	122	169	229
Skupaj	2093	3162	3889	4826

Narodna banka je v zadnjih štirih letih počela svoje naložbe v državnih papirjih. Te naložbe so znašale ob koncu lanskega leta 516 milijonov din. Po zakonu sme Narodna banka kupovati državne obveznice in druge vrednostne papirje do višine glavnice in rezervnega zaklada. Prav tako sme ostale fonde nalagati v državnih papirjih.

Še v večji meri so narasle naložbe v vrednostnih papirjih pri Državni hipotekarni banki, namreč od 209 na 1322 milijonov. Od te vsote odpade na vrednostne papirje rezervnega fonda 246 milijonov. Posojila državnim ustanovam pa so v zadnjih letih le v manjšem obsegu narasla.

Pri Poštni hranilnici so se naložbe v vrednostnih papirjih v štirih letih več nego potrojile, saj so narasle od 292 na 948 milijonov. Poleg tega je imela Pošta hranilnica ob koncu lanskega leta za 1053 milijonov terjatev na podlagi posojil državnim ustanovam. Ta postavka pa od leta 1936 ni več narasla. Pač pa se je v zadnjih letih povečala prehodni dolg poštne uprave nasproti Poštni hranilnici.

Skupno stanje vrednostnih papirjev ter posojil državi in državnim ustanovam se je lani povečalo za 937 milijonov; ob koncu leta 1934 pa za 2735 milijonov. Državni denarni zavodi so torej v zadnjih štirih letih v obliki nakupa državnih papirjev in v obliki posojil državnim ustanovam dali državi na razpolago skoro 2 in ¼ milijarde dinarjev.

Radijo. Do tega pa še ni prišlo, čeprav smo v zadnjih mesecih prejšnjega leta opazili, da se postopno naraščanje vrednosti izvoza v Italijo. Naš izvoz v Italijo se je od najnižjega stanja 20.2 milijona din v lanskem septembru dvignil na 32.5 milijona din v decembru. V januarju letošnjega leta pa je naš izvoz v Italijo zopet popustil na 19.9 milijona din nasproti 28.9 milijona din v lanskem januarju in 32.7 milijona din v predlanskem januarju. Uvoz iz Italije pa je bil tudi v januarju prav znaten in je dosegel vrednost 48.6 milijona din nasproti 32.3 milijona din v lanskem januarju in 43.9 milijona din v predlanskem januarju. Tako smo imeli v januarju iz Italije za 28.6 milijona din pasivno bilanco, kar je pripomoglo do popolne likvidacije naših klirinskih terjatev v Italijo.

Naš izvoz v Češkoslovaško, ki je v septembru zaradi češkoslovaško-nemškega spora in teritorialnih sprememb padel na 15.1 milijona din se je v novembru izredno povečal za 50.2 milijona din in je v decembru znašal 37.1 milijona din. Navzlic običajnemu sezonskemu padcu je bil v januarju razmeroma znaten in je dosegel vrednost 32.4 milijona din (lani 17.0). Naš uvoz iz Češkoslovaške pa je dosegel vrednost 27.4 milijona din (lani 36.8).

Gospodarske vesti

Državna hipotekarna banka v januarju. Državna hipotekarna banka je objavila svoj izkaz za konec januarja, iz katerega sledi, da se je v primeri s koncem decembra stanje gotovinskih sredstev povečalo od 606 na 736 milijonov (lani 574). Pri posojilih ne opazimo večjih sprememb. Hranilne vloge so se povečale v toku januarja za 33 na 1475 milijonov (lani 1421), fondi in kapitali javnih ustanov pa so narasli za 27 na 2766 milijonov (lani 2566).

Prošnje za nakup valut za potovanje v inozemstvo. Bančni in valutni oddelek fin. ministrstva objavlja: Mnoge ustanove, tvrdke in zasebniki vlagajo na bančni in valutni oddelek finančnega ministrstva prošnje za nakup tujih valut za potovanje v inozemstvo ali iz kakršnih drugih vzrokov. Teh prošnji za dostikrat ne pošljejo o pravem času, ampak šele v poslednjem trenutku in zahtevajo, da se jim rešijo še isti dan. Ker je treba za ureditev vsake takšne prošnje nekaj časa, ker je treba prošnje proučiti in ker se te stvari odpremljajo kronološko, se opozarjajo vsi zainteresirani, da pošljejo svoje prošnje o pravem času, vsaj dva dni prej, kakor potrebujejo odgovor. Izjeme niso dopustne, razen v najnujnejših primerih, kjer ni možno odlašanje, kakor v smrtnih primerih, v bolezni in podobno.

Borze

7. marca

Na jugoslovenskih borzah so se danes nemški klirinski čeki trgovali nespremenjeno (13.80), prav tako angleški funti (specialni tečaj 238, svobodni tečaj 258). Grški boni so se v Zagrebu nudili po 34, v Beogradu pa je bil promet prav tako po 34.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda pri čvrsti tendenci trgovala po 480-481 (v Beogradu po 478). Nadaje so bili zaključki v 6% beguškich obveznicah po 92.50, v 6% dalm. obveznicah po 92 (v Beogradu po 91.75) in v 7% Blair-ovem posojilu po 95.50-96. Zaključek je bil zabeležen še v delnicah Trboveljske po 200.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2318-2356. Berlin 1757.62 1775.38. Bruselj 734.75-746.75. Curly 995-1005. London 204.85-208.05. New York 4350-4410.50. Pariz 115.55-117.85. Praga 149.85-151.35. Trst 229.95-233.05.

Curly. Beograd 10. Pariz 11 6675. London 20.6450. New York 440.1250. Bruselj 74.06. Milan 23.16. Amsterdam 233.60. Berlin 176.70. Stockholm 106.32. Oslo 103.75. København 92.1750. Praga 15.07. Varšava 83. Budimpešta 87.25. Atene 3.90.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 180-481 (480-481). 4% agrarne 62-63. 4% severne agrarne 62.75-63. 6% beguške 91.50-92.50. 6% dalm. agrarne 91.50-92. 7% stabiliz. 99 den. 7% invest. 102 den. 7% Seligman 101 den. 7% Blair 95.50 do 96. 8% Blair 102 den. delnice: Narodna banka 7550 den., PAB 231.50 den., Trboveljska 197-205. Gutman 35-40. Narodna šumska 10 bl., Sečerača Osijek 90-100. Osječka lijevaonica 175 bl., Isis 50 bl., Jadranska 350 den.

Beograd. Vojna škoda 477.50-478.50 (478). 4% agrarne 63 bl., 4% severne agrarne 62.50 den., 6% beguške 91.75-92.25. 6% dalm. agrarne 91.50-91.75 (91.75). 7% invest. 103 den., 7% Blair 96.25-97. Narodna banka 7700-7750 (7700). PAB 231.50-233.50.

Blagovna tržišča

21 TO

+ Chicago. Začetni tečaj. Pšenica: za maj 68.50, za julij 68.625, za sept. 69.50; korusa: za maj 49.125, za julij 50.50.

+ Novosadska blagovna borza (7. t. m.). Tendence neizpremenjena. Pšenica: baška, slavonska in banatska 152 - 153, baška 151 - 152. Rž: baška 142.50 - 145. Ječmen: baški in sremski 64/65 kg 152.50 - 155, jari 68 kg 180 - 185. Oves: baški sremski in slavonski 160 - 162.50. Korusa: baška pariteta Indija in Vrša 95 - 97, baška pariteta Indija sušena 106 - 108, baška pariteta Vrša sušena 105 - 107. Moka: baška in banatska »og« in »og« 240 - 250; »2« 220 - 230; »3« 200 - 210; »4« 180 - 190; »7« 150 - 160; »8« 110 - 112.50. Fižol: baški in sremski beli brez vre 232.50 - 235. Otrobi: baški, sremski in banatski 95 - 100.

Iz Ptuj

Obični zbor krajevnih protituberkulozne lige v Ptuj bo v soboto 18. t. m. ob 16. v sejni dvorani mestnega poglavarstva. Vabljeni člani in prijatelji!

Zvočni kino Ptuj predvaja danes in v četrtak, ob 20. film »Zena se je spozabila«. Poleg tega se predvaja še Paramountov žurnal. (-)

Iz Kranja

Prešernov večer. V četrtak ob pol 21. priredil Ljudska univerza v telovadnici Narodnega doma, ob priliki 90-letnice smrti slovenskega pesnika-prvaka, spominjski večer s pesnim sporedom. Na sporedu so poleg dr. Slodnjakovega govora še recitacije in glasbene točke. Občinstvo to kulturno prireditev toplo priporočamo.

S P O R T

Mladina v borbi za naslove

Še nekaj vrstic o tekmovalstvu naših najmlajših

Kdor je preteklo soboto ali nedeljo prisel v Planico, na zunaj skoraj opaziti ni mogel, da se na zadnjih ostankih letošnjega snega odigrava edinstvena smučarska borba. Le pisani trakovi po grmovju in dve državni zastavi pod najmanjšo skakalnico sta dali sklepati, da bo tod nekod sporna tekma na smučeh. Solna je bilo v soboto kakor sredi poletja, dan nato pa je kakor nalašč spet malo snežilo. Takšna je bila pozornica letosnjih prvih tekem za državno smučarsko prvenstvo najmlajših.

Izvedbo in preskibo je imela Ilirija v svojem domu, kjer je ta dva dni prevzel glavno besedo smučarski načelnik inž. Koudelka z nekaj najmojimi sodelavci. Tekmovalcev je bilo cele trupe, spored obsežen in dolgotrajen in res so morali krepko prijeti vsi, če so hoteli priti z računi še pravi čas do konca. Tudi to jim je uspelo.

V soboto popoldne so bili teki, na katerih je bilo 60 mladih tekmovalcev. Najmlajši, iz prvih klopi prvih razredov, so tekli 3 km daleč, najstarejši, 19 let stari, pa dobrih trikrat toliko. To je bilo priprav in mazanja; pol ure so odhajali s starta, vsakemu je neumoma gospa Alda stisnila še pest bonbonov za popotnico. Le šest jih je ostalo na progi, vsi ostali pa so korajžno vzdržali do konca. Tudi zamudi bonbonov, navsezadnje!

V nedeljo dopoldne so skakali; spet jih je bilo kakor lista in trave. Nič jih ni strah velike globine in trdega snega na dnu, drug za drugim se spuščajo kakor preizkušeni mojstri, poskušajo dalje in ležejo spet navkreber, da »potegnejo« drugič še bolj. Eno pa je, kar se jim pozna, tem mladim junakom, da jim je Novška in Priboška vojaka vzela. Tako so sami skakali vso sezono in precej pozabili, kar sta jih mojstra naučila.

Popoldne so se poskusili še v slalomu, na strmim plaz, dobrih 20 minut daleč od doma. Spet jih je bilo nad 60; semkaj je še posebej prišlo 20 gadov z Jesenic in ti so pobrali vse. Seveda, pravijo oni najmlajši iz Ratoč in Kranjske gore, ko pa samo tega znajo. Mi pa moramo na tekmo brez treninga. In vendar jih je bilo tudi

med njimi še mnogo, ki jih je veselje gledati, kako jim gre gladko ta predmet.

O sportnih rezultatih smo samo na kratko pisali že v ponedeljskem »Jutru«; dolga vrsta števil in imen, neznanih in znanih, mnogo enakih in podobnih, ki jih že poznamo iz smučarskih tekem, ni našla prostora in jo bodo hranili za zdaj še v arhivih. Morda bo še nekaj let tako, potem pa bodo ti prišli, da zavzamejo mesta za sedanjim tekmovalnim rodom, potem bodo ti naši Novški, Smoleji in Prački. Vsi znaki kažejo, da bo izbira dobra. Ta mladina je zazivila v smučarskem sportu in dobili smo kadež odličnega naraščaja, s katerim se bomo še lahko pokazali na svetu.

Ko smo tako motrili veselje in radost, voljo in vztrajnost, s katero je ta mladina šla na tekme, smo med njo videli tudi pionirje tega sporta v šolah — naše vrle učitelje. Mnogo truda je bilo treba, da so mladini odkrili pomen smučarstva v sportu, morda še več, da so o njem prepričali svoje predstojnike. Zdjaj je led prebit in mladina se je z vsem srcem oklenila užitka v sportni borbi in zimski naravi. Našim učiteljem — smučarjem bodi ta prvi uspeh v ponos in za zdaj tudi edino priznanje.

Za njimi pa je naša Ilirija z darežljivo roko povedla to mladino v sportni svet. Dolgo njeno prizadevanje ni imelo odmeva, zmerom znova je bilo polno težav in zaprek, letos pa je uspel zadnji napor. Precej je bilo žrtv in ni manj dela in skrbi, toda zdaj je doseženo: Mladina je doživela prve tekme za državno prvenstvo, ki so se končale z velikim uspehom, ne samo za one najboljše in še mnoge ki so prešli krasna darila, temveč tudi za poštvalne prireditelje tekem in neutrudljive vzgojitelje našega smučarskega naraščaja.

★

Dodatno je treba zabeležiti še oceno v trojni kombinaciji, torej v klasični kombinaciji skupno s slalomom, v kateri so prvi tri mesta zasedli po vrstnem redu: Lojze Ozvald, Janez Rožič in Franc Kajzar (vsi trije Ilirija) s 530.4, 527.4 in 499.3 točke.

L. S.

PLANICA 12. — 19. marca

Kaj bo v Planici?

V dneh 12. do 19. t. m. bo v naši Planici teden smučskih skokov in poletov. Že pred 12. se bo pričelo — saj pridejo te dni že inozemski tekmovalci v Planico — na trening. Seveda tudi domači.

12. marca

bo na 65metrski skakalnici ob železniški progi tekmovalje v smučskih skokih za savezno prvenstvo 1938-39 z mednarodno udeležbo. Mednarodna udeležba? — Prva svetovna velisila v skokih: Nemčija, in tretja: Poljska. Druga Norveška že nekaj let sem ne priznava Planice, čeprav je bila njen prvi god. In imena? — Bradl, Marusz Wiedemann, Höll, Marr v družbi najboljših nemških, poljskih in jugoslovenskih skakačev!

13.—18. marca

Visoka šola smučskih skakačev: študij poletov na veliki, stometrski skakalnici. Ne morda lov za rekordi ali senzacijami — znanstveno, borba, teoretiško delo! — Proučevanje nove smučarske discipline: smučskih poletov!

19. marca

Planjski praznik. Objava rezultatov študija smučskih poletov javnosti: demonstriranje nove smučarske discipline na mamutski letalnici. Brez sodnikov, brez točk, brez plasmajev in daril. Vsak gledalec bo zase sodnik!

Bradlov praznik

Bradl je začel navzgor usmerjeno pot svoje kariere v Planici. K njegovemu prvemu uspehu v Planici je svet prisluhnul. V Planici je postavil dvakrat absolutni svetovni rekord 101 m l. 1936 in 107 m l. 1938. Letos je v Zakopanem postal oficelni svetovni prvak. 19. marca, ko bo morda znanko 107 m še pomaknil navzgor praznuje svetovni prvak in absolutni dolžinski rekord v smučskem skoku, Josef Bradl, v Planici svoj god!

Razpis

mednarodnega saveznega prvenstva v skokih v Planici

JZSS razpisuje savezno prvenstvo v skokih z mednarodno udeležbo po § 2. I. W. O. v Planici na 65metrski skakalnici na dan 12. t. m. Pričetek tekmovalstva ob 10. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JZSS in FIS. Tekmujejo lahko vsi pri našem savezu verificirani tekmovalci, ki imajo startne prepovedi. Tekmovalce, ki so verificirani za saveze, priključene FIS-i, in se pravilno prijavljajo potom svojega saveza.

Prijavnine ni! Prijave je treba poslati na naslov: Jugoslovanski z'msko-sportni savez, Ljubljana, Trševa cesta I-IV do petka zvečer do 18. ure. Zrebanje bo v soboto zvečer v Planici v domu Ilirije. K Zrebanju imajo pravico dostopa vsi zastopniki klubov ter zastopniki inozemskih savezov. Vsak tekmovalac tekmuje na lastno odgovornost.

Skakalnica je od danes dalje odprta za trening do vključno sobote dopoldne, v soboto popoldne bo skakalnica zaprta in trening na njej ne bo dopusten. Savezni prvak postane le jugoslovanski državljani. Savezno prvenstvo se ocenjuje ločeno od mednarodne tekme v skokih.

Imena pokroviteljev in vodstva tekme ter darila bodo objavljena kasneje, prav tako pa tudi še morebitne potrebne dopolnitve ali izpremembe tega razpisa.

Smučarski klub Ljubljana. Sestanek tekmovalcev bo dreči ob 19. v kavarni Elmon! Vsi in točno!

Motoklub. Članstvo se ponovno opozarja na redni letni občni zbor, ki bo jutri v četrtak ob 20 v restavraciji Slanica.

Jugoslovenska sportna revija. Nova (4.) številka za marec te lepe sportne revije je izšla z bogatimi ilustracijami in

pestrim gradivom. V zvezi z otvoritvijo spomladanske nogometne sezone je ta številka v glavnem posvečena nogometu. Tako citamo kratke članke o vseh ligah, enajstih letih ter med drugim zanimivo reportažo Bore Jovanovića z berlinske tekme med Nemčijo in Jugoslavijo. V ostalem delu se še prijetno čitajo razne kratke koserije iz sportnega življenja, številka obsega okoli 80 slik in je tiskana na finem papirju, tako da se lahko postavi ob stran vsaki podobni tuji reviji. Posamezne številke so po din 5.— Priporočamo ne samo prijateljem nogometa, temveč vsem, ki spremljajo dogodke v našem sportu.

Sokol

Sokolsko društvo Ljubljana III. je priredilo svoji letnični občinski sestri Jo. žici Steinerjevi lep družabni večer s koncertnim sodelovanjem društvenega orkestra za proslavo njene šestdesetletnice. Ko je vstopila slavljena v sokolsko telovadnico, je godba zaigrala in družba zapela: Le naprej brez miru...! Sprejela so jo prisrčni vzkliki »Zdravo!« Društvo je svoji počrtovalni nabiralatelj in dobrotnici podarilo lepo spominsko plaketo. Delegacije šentpetrske, trnovske, močanske in bežigradske podružnice CMD s marljivo predsednico Nilko Potocnikovo na čelu so svoji neumorni sotrudnici poklonile povečane skupinske slike iz družbinega življenja in mnogo krasnih cvetličnih šopkov. Govornice in govorniki so tekmovali z voščili in želeli zaslužiti narodni delavki srečno življenje z značajnim soprogom Miho, s sinom in ugledno hčerko edinko ki si je ustvarila udoben dom s svojim spoštovanim soprogom inž. Viktorjem Čepelko, večim ravnateljem tekstilne tovarne J. Barton a Synove v Nachodu v bratski Češkoslovaški. Gospa Steinerjeva je darovala 100 din CM družbi in 100 din sokolskemu društvu, kateremu je dal 200 din tudi njen ugledni gospod zet. Hvala in zdravo!

Ljubljanski Sokol ponovi na splošno željo svojo mladinsko telovadno akademijo v soboto 11. t. m. ob pol 19, da omogoči udeležbo srednješolski mladini in vsem zainteresiranim. Vstopnice bodo od četrtika dalje v prodaji v društveni pisarni v Narodnem domu.

R A D I O

Sreda, 8. marca

Ljubljana 12: Drobiz za drobiz (plošče), — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Godbe na pihala (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Mladinska ura: Glasbeno zgodovina (dr. A. Dolinar). — 18.40: Angleško solstvo (dr. Vinko Brumen). — 19: Napovedi poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz ljubljanske opere Puccini: La Bohème (gostujoča članica beogradske opere gđ. Anita Mezetova). V odmorih: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar) ter napovedi in poročila.

Beograd 17.20: Petje in orkestralna glasba. — 18.40: Narodne pesmi. — 20.20: Prenos opere. — Zagreb 20: Prenos iz Ljubljane. — Praga 20.30: Smetanovi plesi in koronice. — 21.10: Simfonična glasba. — Varšava 21: Klavir. — 22: Plošče. — Sofija 18: Laska glasba. — 19.45: Operni prenos. — 22: Laska godba in ples. — Dunaj 12: Delavski koncert. — 16: Mali orkester. — 18.20: Mladinski koncert. — 19.30: Operni prenos. — 22.30: Dunajska glasba. — Berlin 19: Pravljice. — 20.10: Vojaske koronice. — 20.30: Veliki orkester, zbor in solisti. — 22.30: Laska in plesna muzika. — München 20.10: Kantata. — 22.30: Poskočna muzika. — Paris 19.30: Laska glasba. — 21: Orkestralni in pevski koncert. — 21.45: Klavirske skladbe. — 23: Plošče.

Prodiranje ameriških filmov na naš trg

Državna filmska centrala je te dni razposlala svoje poročilo o prometu filmov in o stanju kinematografv v letu 1938. Podatki iz tega poročila so prav zanimivi, posebno če jih primerjamo s podatki za prejšnja leta, ki so redno objavljeni v statističnem letopisu splošne državne statistike.

V lanskem letu je državna filmska centrala pri trgovinskem ministru registrirala in predložila cenzuri 987 filmov v skupni dolžini 950.670 m; od tega je bilo 16.088 m ali 1.6% filmov domače produkcije, in sicer 29 zvočnih kulturnih filmov (12.978 m), dva nema kulturna filma (655 m), dva magazina (510 m) in 30 reklamnih filmov (1945 m).

Od inozemske produkcije pa je bilo predloženo 924 filmov v skupni dolžini 934.582 m, od tega pretežno del zabavnih programskih filmov, namreč 329 v skupni dolžini 773.633 m, 125 kratkih zabavnih (36.885 m), 65 kulturnih (40.656 m), 188 žurnalov (63.773 m), 208 predobjav in 9 reklamnih filmov.

Cenzura je prepovedala predvajanje devetih filmov v skupni dolžini 18.037 m, in sicer 3 nemške programske filme, 2 ameriška programska z eno predobjavo, 2 francoska filma in en ruski film.

Od lani cenzuriranih inozemskih filmov je odpadlo po dolžini 91% na ameriške, nemške in francoske filme, ki si najbolj konkurirajo na našem trgu. V zadnjih treh letih je bilo razmerje med ameriški, nemškimi in francoskimi filmi naslednje (številke označujejo dolžino v tisočih metrov):

ves promet inoz. filmov	1936	1937	1938
767	822	935	
od tega:			
ameriški	371 (45%)	512 (55%)	
nemški, avstr.	232 (28%)	213 (23%)	
francoski	140 (17%)	122 (13%)	

Celotni promet filmov se je lani precej povečal ter je narasel od 767.000 m v letu 1936 odnosno 822.000 m v predlanskem letu na 935.000 m v lanskem letu. Delež ameriškega filma se je lani povečal od 45 na 55%, delež nemških in avstrijskih filmov pa se je zmanjšal od 36% v letu 1936 na 28% v predlanskem letu in 23% v lanskem letu. Odstotni delež francoskih filmov, ki se je v predlanskem letu dvignil od 12 na 17%, je zopet nazadoval na 13%.

Poleg teh glavnih provenienc je omeniti

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE BAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG Zagreb,

GAJEVA 8. ILICA 15

obvešča neobvezno:

Pri današnjem žrebanju V. razreda 37. kola državne razredne loterije so bili dne 7. marca izžrebani sledeči dobitki:

DIN	80.000.—	št.	9183	kupljena pri nas
			99210	
DIN	50.000.—	št.	53116	
DIN	40.000.—	št.	17895	11693
			66908	pri nas kupljena
DIN	30.000.—	št.	28166	
DIN	20.000.—	št.	14218	12865 60554
DIN	15.000.—	št.	59538	72555
DIN	12.000.—	št.	50805	
DIN	10.000.—	št.	27661	91786 14938 72729
			76916	94988

Patrijarh Miron Christea

vrhovni poglavar rumunske cerkve in ministrski predsednik rumunske vlade je umrl na francoski rivieri

Razsipni Potemkin

Knez Potemkin, miljenec carice Katarine II., je bil strašen razsipnik. Njegova kratka uloga, ki jo je igral v carski državi, je požrla milijone in milijone rubljev ter je spravljala ljudstvo v bes.

Ko se je l. 1791. mudil v Petrogradu, mu noben kuhar ni mogel ustreči. Marškateri je moral službo pri njem zapustiti. V štirih mesecih je mož potrošil v tem mestu fantastično vsoto 1.200.000 rubljev. Njegovi obedi so veljali dnevno skoraj 1000 rubljev, samo krožnik njegove najljubše juhe je stal 300 rubljev. Ko se je mudil v Jasiju, je odposlal brzega sla, ki je jahal noč in dan, da bi privedel kuharja, ki je edini znal to juho pripravljati tako, kakor si jo je knez želel. Neredko je nori razsipnik vsako črešno plačeval po 10 do 15 rubljev.

Dišave za kurjače

Cprav v splošnem ni navada, da bi v prostorih, kjer delajo kurjači, blago dišalo, bo to v bodoče vendar mogoče. Neki ameriški raziskovalec je namreč izumil sintetično snov, ki kurjačem težko delo vsaj do neke mere olajša. Ta snov, ki jo je imenoval dowertherm A, je mešanica difenila in difenil-oksida, je mešanica difenila in difenil-oksida, je mešanica difenila in difenil-oksida, je mešanica difenila in difenil-oksida, pri čemer se prostor napolni z blago dišavo.

Najvišja žična železnica v Evropi

V soboto so otvorili promet na najvišji žični železnici v Evropi. Železnica vozi na Monte Rosa iz italijanskega ozemlja. Zadnji pilon te žične železnice je zabit na ravno na italijansko-švicarski državni meji. Železnica vozi do višine 3.500 m. Dosej je bila najvišja žična železnica v Evropi železnica na Jungfraujoch v Švici. Ta železnica doseže višino 3.400 m.

Hormoni in ptičje selitve

Pogonske snovi življenja pri pticah

Življenje je ritem. Vsa življenjska dogajanja so podvržena bolj ali manj očitni periodičnosti, ki jo je spoznal najbolj zločno po delovanju žlez z notranjim izločevanjem. V daljših ali krajših presledkih izločujejo žleze hormone, pogonske snovi življenja. Ti hormoni so tudi tisto, kar urejuje periodična dogajanja v ptičjih telesih in v ptičjem življenju.

Glavno ulogo ima tu pač ščitna žleza. Ta učinkuje s svoje strani na klično žlezo in uravnava njeno delovanje. Ščitnica nabira hormon, ki ga proizvaja, poleti in pozimi, spomladi in jeseni pa ga izločuje telo, tako da je organizem z njim tako rekoč preplavljen. Kakor vedno pri hormoni, gre seveda tudi v tem primeru za silno majhne količine, za odlomke milijonov, ki pa imajo za ptice vendarle velike posledice.

Predvsem povzročajo hormoni gollitev. Če je hormonov preveč, se pojavi ta prezgodaj. Če ščitnico odstranimo, do gollitve sploh ne pride. Piščanci, ki smo jim od-

stranili ščitnico, perja ne dobe. Kakor gollitev, zavisi tudi razvoj, oziroma dozorev kličnih žlez, razmnoževalnih organov, od hormonov v ščitnici. Pod vplivom teh hormonov klične žleze spomladi nabreknejo in pri tem se zbudi v pticah nagon za ploiditev. Jeseni klične žleze spet okrnijo.

Ščitnica urejuje torej spolno življenje ptic in njih selitve so zopet v tej zvezi. Nagon do parjenja je tisti, ki pripravi selitve spomladi do tega, da odletijo v severnejše kraje, kjer edino morejo polagati jajca in vzrejati zarod. Naše širine so vendar njih prava domovina in ves njih organizem se je prilagodil podnebnim prilikam zmernega pasu.

Odrasla ptica selitve prenese seveda tudi tropsko podnebje in zdi se, da se tam dobro počuti, saj ima dovolj tega, kar po potrebi za življenje. Mladiči pa se razvijajo po vsej priliki lahko samo v severnejših ozemljih in zato se morajo ptice vrniti domov, da bi se tam kakor njih prednice že tisočletja sparile, zgradile gnezda in vzredile svoje mladiče.

Ameriška poročevalska družba

Delo in mehanizem agencije „United Press“

Znana ameriška poročevalska agentura „United Press“ je izdala brošuro o svojem delovanju in organizaciji. Iz te brošure je razvidno, da šteje družba 68 poročevalcev v Ameriki in 29 po ostalem svetu. Svoja poročila daje več nego 1400 listom v 50 deželah in v 21 jezikih. Brošura se začneja tako-le:

»Cornwallis se je vdal v Yorktownu in 49 dni pozneje je ta vest dosegla Anglijo. Lindbergh je pristal v Parizu in štiri mi-

nute pozneje so daljnopisni United Press pošiljali to vest po vsem svetu. Med Cornwallisovo kapitulacijo in Lindberghovim pristankom je prešlo več nego 150 let, od začetka modernih načinov za razširjanje vesti pa je minulo le malo več nego eno pokolenje.

Potem opisuje knjižica mehanizem, ki spravlja kakšno važno vest v gibanje. Po kablju, radiu in podmorskih telefonih dosepe novica do glavnega urada v nekem manhattanskem nebotičniku. Takoj nato gre iz urada preko 170.000 milj žice, ki jo uporablja družba, po vseh Zedinjenih državah. Istočasno jo sporočajo v Buenos Aires, Lima, Santiago, Rio de Janeiro. Preko San Francisca dosepe v Honolulu, v Manilo, Tokio in Sanghaj. S svojo organizacijo sporoči United Press važno vest v manj nego desetih minutah vsemu svetu. Če se je dogodek zgodil v kakšni zelo oddaljeni in samotni deželi, tedaj ga oddajo pač preko pomožnih prog v svetovno brzojavno omrežje.

Severni sij napoveduje pomlad

Pred kratkim so opazovali po vsej severni Nemčiji polarni sij, o katerem sedaj pravijo, da napoveduje zgodnjo pomlad. Severni sij nastopajo vedno v zvezo s povečanim delovanjem sončnih peg in to je baje eden izmed vzrokov zgodnjih pomlad.

Trojčki v čsl. vojski

Prvega tega meseca so nastopili službo v češkoslovaškem letalskem polku v Kbelu bratje Antonin, Jaroslav in Jurij Kučerek, ki so se rodili vsi trije dne 10. avgusta 1918. kot sinovi strojnega ključavnika Kučirka iz Chvala. Antonin je v civilu ista tako strojni ključavničar, Jaroslav elektromehanik, Jurij pa zasebni uradnik. Vsi trije so hoteli postati letalci.

Miš v radijskem aparatu

V neki vasi pri Schesslitzu na Bavarskem, radijski aparat nekega kmeta ni deloval več. Mož ga je odnesel nekemu strokovnjaku v Bamberg, da ga preišče. Ko ga je hotel spraviti iz nahrbtnika, je nenadno zapazil, da se je v aparatu naselila miška. Muzikalna ali nemuzikalna živalca je prestrašena planila iz sprejemnika in pobegnila. Pregrizla je bila dve žici in to je bilo vzrok, da aparat ni več pel.

Kakor v filmu...

Ura, ki se je plesalki sijajno izplačala

Najsrečnejše dekle v Zedinjenih državah je ta čas miss Helen Wyantova, majhna plesalka v nekem broadwayskem kabaretu. Podedovala je 20 milijonov dolarjev. Pokojni »kralj piva« in milijar Jakob Ruppert je zapustil 70 milijonov dolarjev obema svojima nečakinjama in mladi plesalki. Wyantova se Rupperta ni

Odstavljen

Bivši min. predsednik republikanske španije Negrin, katerega so republikanci odstavili in aretirali. Umaknil se je v Francijo

Zrak namesto dinamita

Novo razstrelivo z veliko močjo — Velika prednost novega postopka

V Berlinu so v najnovejšem času z obsežnim razstreljevanjem s tekočim zrakom pripravili tla za nič manj nego 746 majhnih vrtov.

S tem razstreljevanjem niso odstranili samo nezaželenih ostankov, temveč so temeljito zrahljali tudi vrtna tla. Razstreljevanje s tekočim zrakom pa nikakor ni nov način, le da se je mogel doslej uveljaviti le v redkih primerih. Držali so se ga namreč razni nedostaki, ki so jih odstranili šele v zadnjem času. Danes pa uporabljajo to razstrelivo v čedalje večji meri pri gradnji cest, prekopov, dolinskih pregrad, pri regulacijah rek in pripravljanju plodnih tal.

Za nakup in shrambo običajnih razstreliv, kakor dinamita, amonita, kloratita in črnega smodnika, obstoje posebni zakonski predpisi. Navzlic najstrožjemu nadzor-

stvu, pa se tatvine takšnih razstreliv vedno dogajajo in po drugi strani se dogaja, da pozabljajo delavci naboje s temi razstrelivi na delovnem prostoru, kar more potem povzročiti velike nesreče. Drugače je pri uporabi tekočega zraka.

Tega pripravljajo šele v zadnjem trenutku ob zvrtnih luknjah. Razstrelivo je iz tekočega kisika v papirnem ovitku, ki je napolnjen z ogljem. Ta ovitek potopijo v zadnjem trenutku v tekoči kisik in že je pripravljen naboj z veliko razstrelilno sposobnostjo. Tekoči kisik in s sladkim ogljem napolnjeni papirni naboj vsak zase ne predstavlja razstrelilnega pripomočka. Štirideset minut potem, ko je prišel papirni ovitek iz kisikove kopeli, ni v njem nobene razstrelilne sile več, kajti kisik izhlapi, v luknji pa ostaneta samo papir in oglje, ki ne moreta povzročiti nobene nesreče.

V tem je velika prednost tega postopka v primeri z vsemi drugimi, kajti če pri običajnih razstreljih iz tega ali onega vzroka ni prišlo do razpoka, kar se ne da vedno ugotoviti, tedaj pomeni naboj za delavstvo veliko, nedognano nevarnost. Pri postopku s tekočim kisikom pa se ta nevarnost najpogostje v eni uri sama od sebe odstrani. Po tem času je mogoče brez vsake škodljive napetosti vrtalo ali drugo orodje v luknjo z nabojem. Razstrelilne kapice, ki so tako nevarne, pa so tukaj sploh nepotrebne.

Novost pri avtomobilih

Na razstavi avtomobilov v Berlinu vidijo obiskovalci razveljavljeno novost. Pod sprednjim blatnikom je nameščen rezervoar s vodo, da si vozač lahko umije roke

Okoli za svoje

Urar Lawrence Graunt iz Chicaga je poslal vsem očesnim klinikam v Ameriki dopis, v katerim jim je ponudil svoje popolnoma zdravo desno oko za kakšno presaditev očesa. Za oko je zahteval 10.000 dolarjev.

K tej žrtvi je bil komaj 35-letni Graunt pripravljen zato, ker je ležal smrtno bolan na srcu v neki bolnišnici in ni hotel umreti, ne da bi prej svoji vdovi in hčerki zagotovil življenje. Ko so Američani zvedeli za njegovo ponudbo, so začeli zbirati vse povsod denar, da bi mu ne bilo treba te žrtve. Zbirke so vrgle toliko, da možu operacija, ki jo je sam ponudil, ni več potrebna.

Velika tatvina v Davosu

V lokal nekega urarja in draguljarja v Davosu so neznan storilec izvršili vlom. Pobrli so mnogo zlatih ur in drugih dragocenih predmetov v vrednosti 300.000 din.

Kaj so steblikaste rastline?

Vse okrasne rastline, ki prezimujejo pri nas na prostem, so steblikaste rastline. Gre deloma za rastline, ki jim v mrzlem letnem času nadzemni deli izumrejo in se jim potem spomladi iz korenin spet obnovijo, kakor se dogaja to pri ostrožniku, astrah, floksah itd. Druge prebijejo naše zime tudi z nadtalnimi deli, kakor kamenkreč, mnogi jeglički, kličniki.

Domovina teh rastlin je čisto zelo daleč, mnoge prvotne oblike so uvedli posebno iz Severne Amerike in Kitajske. Tako izvirajo naše zlate rutice in jesenske astre iz Severne Amerike. Priljubljena zimska astra ali krizantema ima svojo domovino spet na Japonskem. Med tem ko so bile prve oblike te rastline, ko so prišle do nas, za naše današnje pojme zelo skromne, so jim vrtnarji s neutrudnimi poskusi sčasoma vzgojili čarečo barvno krasoto. Ne da bi pretiravali, lahko rečemo, da je število pavst danes neznansko.

Že pri srednje velikem posebnem obratu za steblike lahko računamo s tem, da ima v svojem seznamu zapisanih 2000 različnih vrst in pavst. Kdor vzame brez velikega znanja takšen seznam prvič v roke, se v njem ne bo spoznal. Najbolje je pač, da se seznanj s izбором tega vrtnarstva. Posebno poučen pregled čez mnogovrstnost steblik in njih uporabo na vrtu posreduje 3. nemška državna vrtnarska razstava, ki jo izvedejo letos v Stuttgartu. (—)

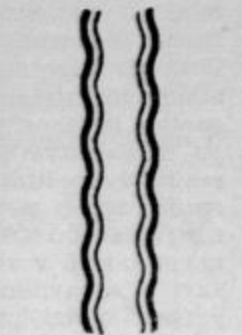
„Pozor! Sovražno letalo se bliža!“

Posnetek s pomorskih manevrov ruske mornarice v Vzhodnem morju. Moštvo na krovu vojne ladje pri strojnica se pripravlja k sestrelitvi »sovrážnega« aviona

Moderna bolnišnica v Ameriki

V letošnjem poletju bodo otvorili na otoku Welfore Island (New York City) pač največjo in najmodernejše opremljeno bolnišnico na svetu. Zavod je namenjen bolnikom s kroničnimi boleznimi. Stroški za napravo znašajo sedem milijonov dolarjev — Posnetek bolnišnice je bil napravljen iz letala; v ozadju vidimo most Queensboro

A NEKDOTA

Bernard Shaw se je bil vrnil z nekega potovanja v Grčijo. V neki družbi ga je vprašala neka dama: »Ali je res, mojster, da ima v Grčiji vsaka ženska grščid nos?« — »Seveda,« je odgovoril jedil trec. »Ali mislite, da Grkinje svoje nosove uvažajo iz tujine?«

VSAK DAN ENA

Ječar: »Stopite napreje!« Kaznjene: »Izvolite, prosim! Šel bom ta, koj za vami.«

(»Rio et Race«)

Kulturni pregled

»Hanka« Zofke Kvedrove

Pred tedni je izdala ženska založba Belomodra knjižnica v Ljubljani prvo (po vrstnem redu osmo) knjižico Izbrana dela Zofke Kvedrove. Dve slavistki, dr. Marija Boršnik in Eleonora Kernc sta si zastavili pomembno nalogo, da Zofko Kvedrovo vrnete tja, odkoder je izšla: v slovensko literaturo, in ji tu z večjim izborom njenega obsežnega dela zagotovijo trajni prostor. Na tem mestu smo že imeli priliko, pozdraviti to hvalno vredno početje. Prva knjiga Izbrana dela kaže, da bo izdaja tudi po opremi (Gizela Šuklje) dostojna svojega pomena. Tako se je torej slovensko žensko samo lotilo naloge, da slovensko »reaktivira« po krivici zapostavljeno največje pisateljico, ki je izšla iz njegovih vrst.

Za dejanski začetek te izdaje je bil namenoma izbran prvi roman Zofke Kvedrove »Hanka«, ki ga je bila pisala v hrvščini in izdala v Zagrebu. »Vojni spomini« — čitamo pod glavnim naslovom. Ta roman sem pisala l. 1915, pravi v predgovoru. »Skušala sem prikazati tedanje razpoloženje za fronto, čustva, bojazni, trpljenje, strah in slabotno ogorčenje, kar vse je tedaj težilo naše duše. Povedala sem toliko, kolikor sem mislila, da je v izjemnih razmerah sloh mogoče povedati. Nisem pa tega pisala zase, temveč za javnost in to v drugem letu vojne, kar je treba upoštevati...« Drugi odstavek predgovora se končuje: »Prišli bodo boljši dnevi! Odraščanje! Po preizkušnjah — svoboda — za nas vse. Verujem trdno verujem, da je ta vojna, ki v njej še vedno ginejo ljudje, zadnja v zgodovini človeštva. Verujem, da ni niti en narod zastoj preliv svoje krvi. Niti poljaki, pa tudi ne mi Jugoslovani.«

Ta odgovor je datiran s 1. decembrom 1917. Zofka Kvedrova pač ni mogla slutiti, da bo točno čez leto dni, z zgodovinskim aktom 1. decembra uresničen drugi del njene vere. Kri Jugoslovani ni bila zastoj preliv, Dobrih dvajset let po Zofkinem predgovoru je svet nemiren in moten. Zdi se, da je v njem malo gotovosti. Ena takih gotovosti je ta, da vojna 1914 — 1918, ki jo je opisovala avtorica »Hanke«, ni bila zadnja v zgodovini človeštva.

Zdi se, da sploh nič ni bilo dobojevano dokončno; vse ima svoj vidni ali nevidni vprašaj.

Roman »Hanka« je ena izmed knjig, ki jim njihova umetniška nepopolnost in razne opazljive tehnične hibe ne morejo vzeti trajne dokumentarne vrednosti. Zofka Kvedrova je z njo izpovedala z močnimi in ponekod pretresljivimi akcenti svoje doživljaje vojne, svoj ženski in človeški krik zoper vojno. Knjiga je nastala v svitu velikih upov, da trpljenje ne bo zaman; da se bodo vse neskončne krivice in bolesti izravnale v novi, lepši bodočnosti, v sreči povojnega človeštva. Lep, a kratek sen. Toda kaj bi bilo življenje brez takih iluzij?

»Hanka« je spisana v obliki pism in zapiskov: tradicija, ki sega k Rousseaujevi »Novei Heloisi« in še globlje. Ta oblika omogoča pisateljici nekaj intimnejši ton, daje pripovedovanju večjo neposrednost, kvira pa objektivno linijo in trdno arhitektonsko zgradbo romana. Pripovedovanje se razbija in zveza med posameznimi poglavji je zlasti na nekaterih mestih precejšnje ohlapne. Srijanski socialist Dimitrije Tucović, ki je dal avtorici vzpodbudo za to delo, je imel mnogo zaupanja v epično tvornost pokojne Kvedrove. Ne moremo reči, da bi ga avtorica »Hanke« blamirala. Oba večja pisa iz te dobe, »Nje« no življenje in »Hanka«, razodevata močan vzgon pisateljice, da bi ustvarila čisto primerni veliki tekst in kažeta dokaj čista za epično dogajanje na dolgem in širokem traku romana. A tudi po »Hanki« menimo, da je bila prava moč Kvedrove vendar le v noveli in členu.

Pisateljica je položila dejanje svojega romana na Poljsko, pri čemer je imela določene namene. Med njimi je bil bržčas tudi ta, da je lahko po tem ovinku povedala marsikaj o domačih razmerah. Vrh tega ji je Poljska med svetovno vojno nudila kot prizorišče vojnih dogodkov obilno epično gradivo. Na njem ni proučevala samo etičnih strani ogromnega tragičnega konflikta, marveč tudi njegove nacionalne probleme. Skozi ves roman se plete kakor tanka nit pisateljicinih nazorov o odnosu med slovanstvom in germanstvom. V romanu je ostalo mnogo ran tedanjega časa, mnogo vprašanj, ki so nas mučila v tistih temnih dneh. Čitatelj, ki jih ni sam preživel, bo marsikaj presojal drugače, to ali ono se mu utegne zdeti bolj razvlečeno kakor je v resnici. Toda sleherni bo našel nekaj strani, ki se čitajo kakor presunljivi krik ranjene človeške duše. In te strani so danes po svoje »aktualne«.

Urednici Izbrana dela Z. Kvedrove sta prevedli »Hanko« iz njene ne ravno vzorne hrvščine v gladko čitljivo, literarno izlikano slovenščino in tako tudi s formalne strani povzdignili to delo. Ob koncu sta dostavili nekaj strani opomb. »Hanka« bo v zvezi vsemu ostala ena najznačilnejših literarnih stvaritev slovenske žene in tehtno domače dejanje v žanru vojne romana. Nastala je pred Barbusovim »Ognjem« in »Zajeta« vase vse silne reflekske te vojne v duši slovenske žene; reflekske groze in strahu, a tudi vere in upanja.

Štandekerjeva »Prevara« v ljubljanski drami

V soboto smo na premieri »Prevara« v ljubljanski drami spoznali mladega avtorja, ki ga utegemo danes ali jutri »vrstiti« med naše redke sejanje pomembne dramske tvorice.

Loyze Štandeker je aktiven član mariborskega Narodnega gledališča, pa ni čuda, da sta mu oder in odsko oblikovanje blizu. S »Prevaro«, svojim prvencem, je zajel kosček kmečkega življenja z naše štajerske periferije, a podal ga je s toliko presenetljivega, prodornega verizma, da človek ostrni. Ivan Lemež, mlad kmet, ki se je iz bajte priženil na grunt, se zadene ob Lonko, napol dekle pri domači hiši, lepo, zdravo, kleno dekle. V pestri množici oseb, ki se gneto v konfliktu, je življenjsko najgloblja figura pač Lemeževa žena Treza, ki se iz gole privrženosti in ljubezni žrtvuje ognju svojega srca: sprico tolikšne ljubezni, ki že sama od sebe človeka spodjeda in žre, je skoraj odveč, neskladen možev zločin nad njo. Zato se tudi izkaže, da se je morilec žene v svojih računih uštel. Lonka ga zavre, in on uvidi, da ni drugega izhoda, ga žandarjem izda, da b. rešila sebe in otroka, ki se ji je bil pod srcem zganil z njim. Aretacije, ženitev, pobeg iz aresta in nasilen poizkus, s prežarji ugrabiti nevesto, razgibljuje dejanje. Na koncu se vse — pač z malo preveč dobrote in odpuščanja —

steče v happyend: morilec tekmeču prepuusti dekle, priporoči jima svojega nerotnega otroka v varstvo in se sam izroči žandarjem.

Mnogo realizma, mnogo resnice iz našega kmečkega življenja — to je odlika štandekerjeve »Prevara«, obenem pa moti premalo poglobitve v dno stvari, prepošerno odpravljanje poslednjih zaključkov. Kreft je stvar postavil na oder s skrbnim razumevanjem pisateljevega stremjenja in s spoštovanjem vrednim poznavanjem miljeja, v katerem se drama godi. Uprizoritvev je dobro naznačila, v kateri smeri naj se realistična ljudska igra goji pri nas. Skopo urejen, veder in udržen obenem je bil Potokar kot Lemež. Vida Juvanova je v vlogi Treze ustvarila lik kmečke žene, ki je velika, veličastna v svoji skromni majhnosti. Mileva Bolitarjeva je Lonko doživela kot življenja polno, razumsko brzdano dekle, Presetnik je ob njeni strani ustvaril lik človeško dragocenega kmečkega fanta in se nam predstavil kot izrazit talent. Sijajen, napol malomestni, napol vaški par sta podala Sever — njegova kreacija je nova priča, da smo z njim dobili igralca velikih možnosti — in Gabrijelčičeva. Čudovita v svoji preproščini je Polonca Juvanova kot teta, Rakarjeva pa je skrbno upodobila Hano.

Zapiski

Dr. Jovan Kršić, dolgoletni urednik sarajevske revije »Pregled«, je pravkar nastopil službo profesorja na gimnaziji v Kranju. Tako lahko pozdravimo v slovenki sredini odličnega kulturnega delavca iz Bosne, ki je že doslej kazal toplo in živo zanimanje za slovensko kulturo. Dr. Jovan Kršić je posebno znan kot temeljit poznavalec češke kulture. Prevel je v srbohrvaščino Masarykovo »Svetovno revolucijo« (izdal »Kosmos« v Beogradu) in izdal antologijo moderne češke lirike v srbohrvaškem prevodu. Velik del njegovega literarnega in publicistično-kritičnega dela je v petnajstih knjigah »Pregleda«, ki ga urejuje skupaj s Todorom Kruševcem. »Pregled« je dobro urejevana revija, ki po višini svojih leposlovnih, esejskih, publicističnih in kritičnih sestavkov daleč presega provincialno višino in se uvršča med prve progresivno usmerjene revije v srbskem in hrvaškem kulturnem krogu. Prepričani smo, da bo dr. Kršić izkoristil svoje bivanje v bližini Ljubljane za to, da naveže še tesnejše stike z našo literarno kulturo, ki je imela že doslej v njem svojega prijatelja.

V članku »Spomini na vojna leta v obmejnih krajih« (Jutro, 7. t. m.) je tiskarski škrat zmanjšal število strani knjižice dr. A. Reismanova na 6 strani. V resnici jih šteje 66.

O Kidričevi biografiji Pfešerna v izdaji Tiskovne zadruge je priobčila sobotna »Pravda« obsežen članek iz peresa Milana Rakocevića.

»Dramski uspehi Bratka Krefta« je naslov daljše študije, ki jo je priobčil v pravkar izšli 2. številki sarajevskega »Pregleda« Milan Rakocević. Je to najobširnejši in najtemeljitejši kritični prikaz dela tega slovenskega dramatika. Rakocević je postavil Kreftovo dramatsko ustvarjanje na razvojno linijo slovenske dramatike, da je tako laže ocenil njegov originalni doprinos in resnične uspehe. Rakocević razglablja z literarno teoretičnim znanjem »Celjske grofice«, »Malomeščane« in posebej še »Veliko puntarijo«, v kateri vidi krono dosedanjega Kreftovega dramatskega ustvarjanja. Pisec sodi, da ima avtor »Velike puntarije« močne dramatske sposobnosti in čeprav še nobeno njegovo delo ni mojstrovina, je z njimi dokazal, da ima velike sposobnosti, ki še mnogo obetajo slovenski dramatiki.

Zanimiv roman Zagrebški književnik g. Mičun Pavičević nam je poslal knjižno naznanilo, ki v njem napoveduje svoj roman »Na prelomu«. Ta zgodovinsko-socialni roman iz črnogorskega življenja je spisal skupno z znanim hrvaškim pisateljem dr. M. Hanzekovićem. Okrog 850 strani obsegajoča knjiga je že v tisku in bo tiskana samo za subskribente. Glavni junaki romana so kralj Peter, kralj Nikola in njegovi sinovi in hčere. Marko Miljanov, Jole Piletič, Peko Pavlovič, Miljan Vukov, Petar Vukotić in druge znane osebnosti iz črnogorskega življenja. Narodila sprejema Mičun Pavičević, književnik, Zagreb, Grgureva 8.

Holandski uspeh knjige slovenskega rojaka, Holandski prevod knjige našega slo-

venskega rojaka g. Hartina Kojca »Het Leerboek des Levens« je pravkar izšel že v četrty izdaji, kar priča, kolikaj se je to delo priljubilo na Nizozemskem.

Josef Holeček. Češki listi so se te dni spominjali desetletnice smrti pisatelja in publicista Josefa Holečka, gorečega prijatelja in trdnega poznavalca slovanskega juga. Holeček je avtor monumentalnega epičnega dela, osem knjig obsegajočega romana »Naši«. Je to prava epopeja češke vasi, ki so jo nekateri primerjali z Reymontovimi »Kmeti«. V nji je pisatelj opisal v številnih podobah in usodah življenja češkega kmeta v njegovem vaškem občestvu in v samoti med polji in pašniki, z njo se je skušal oddolžiti svojim prednikom in postaviti mogočen literarni spomenik češkemu kmetstvu. V tem je bil Holeček velik predhodnik današnje ruralistične smeri. Njegov epos »Naši« je prežet s svojsko filozofijo odnosov med človekom in zemljo, ki jo je sicer obdelal tudi v posebni teoretični knjigi. Holeček je proučeval narodno blago in v njem ležajo »ljudsko modrost« oznanjal je ideale junastva in pravne veličine. Prevedel je ogromni finski ljudski epos »Kalevala«. Prav posebno pa je Josefa Holečka zanimal slovanski jug, v katerem je našel to, kar je civilizacija v češkem podeželju nekoliko zabrisala: ljudsko prvotnost, junastvo in naravno človečnost. Holeček je kot poročevalec čeških listov večkrat prepotoval Balkan, zlasti Hercegovino in Črno goro. Prevel je bolgarske junaške pesmi, izdal zbirko »Hercegovskih pesmi« in knjige: »Srbska narodna epika«, »Narodna epika bosenskih muslimanov« in »Kraljevič Marko«. Njegova posebna simpatija so bili Črnogorci. Spisal je knjige »Črna gora v miru«, »Črnogorske povesti« in »Junaške risbe črnogorske«. Holeček, starec junaške postave in dolge, bele brade, je bil ena najmarkantnejših postav v povojnem češkem literarnem svetu.

»JUTRO« čitajte in širite

Vaš izgled pomladi in polepsša

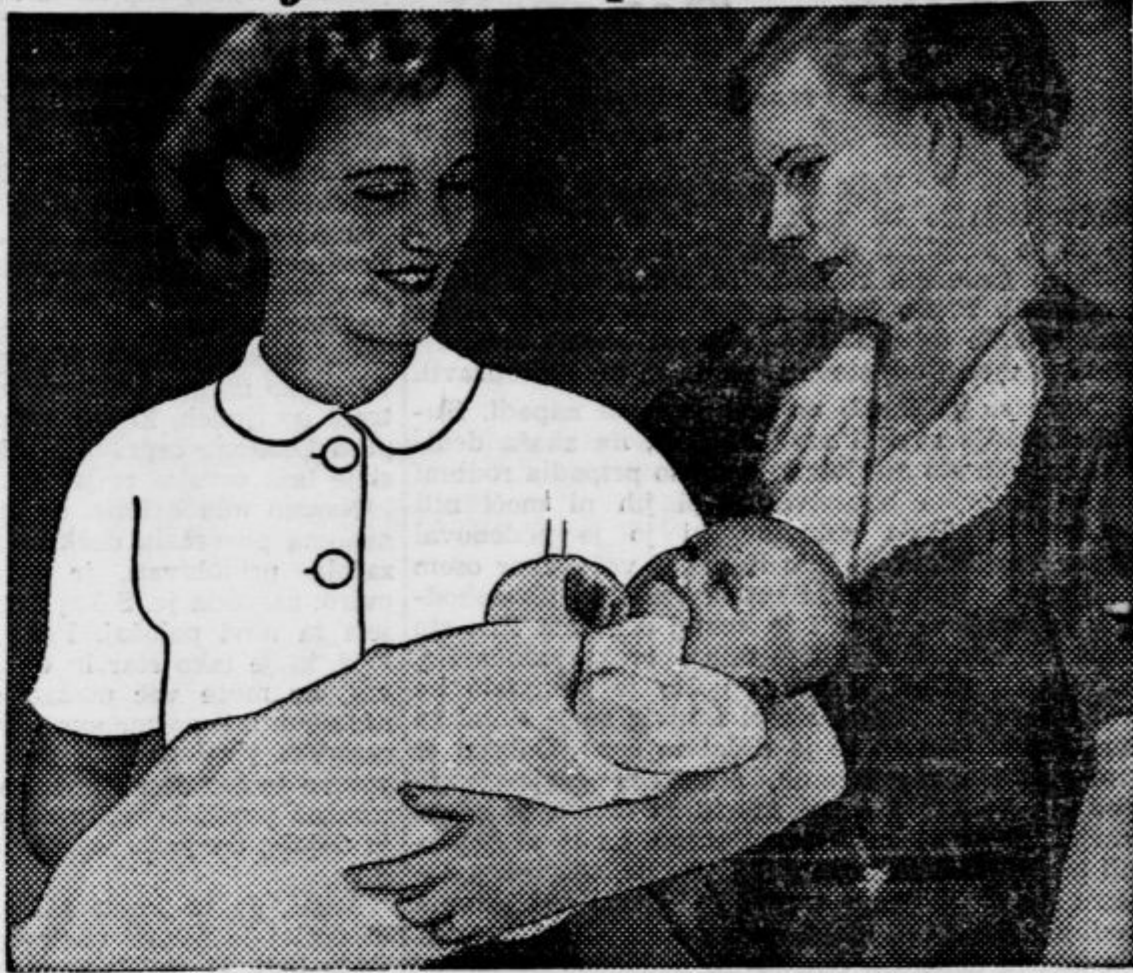
v par sekundah KHASANA rdečilo za ustna in lica, z njim daste svojim ustnam in licu svež in rožnat barvni ton. KHASANA rdečilo za ustna in lica ne pušča barve in je odporno zoper vreme, vodo in poljube. Nikdo ne opazi njegove uporabe. Za vsak lepotni tip pravi barvni ton.

Za diskretno barvanje: Superb I, za bolj živahen učinek: Superb II, za močnejše barvanje: Corail ali Carmin in za zagorelo lice: KHASANA Soleil.

KHASANA

Mislila je, da so plenice bele...

...dokler jih ni primerjala z Radion belo bluzo!

Tako bo presenečena vsaka mati, vsaka gospodinja, če primerja svoje navadno prano perilo s perilom pranim z Radionom. Kar se z mencanjem in drgnenjem ne more doseči - odstraniti iz perila vso nesnago, - to stori Radion z lahkoto in brez truda. Pri kuhanju v raztopini Radiona se namreč tvori kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi tkanino. Na ta način oprežno in temeljito odstrani vso nesnago. Brez primere čisto, brez primere belo - to je Radion belo perilo.

Schichtov

RADION

Ni čistejše beline od Radion beline

Naše gledališče

DRAMA

Sreda, 8. marca. Prevara. Red Sreda. Četrtek, 9. marca. Upniki, na plan! Red Četrtek.

Petek, 10. Zaprt. (generalka). Sobota, 11. ob 15.: Hlapci. Izven. Znižane cene. Ob 20.: Kaj je resnica. Premiera. Premierski abonma.

Premiera Pirandellove igre »Kaj je resnica« obravnava na tipično pirandellovski način z vso ženjalnostjo tega sodobnega, v življenjske probleme na svojstven način poglobljenega pisca problem resnice. Je prav za prav tragedija treh ljudi: tašče in zakonskega para. Režijo ima g. Debevec. Zaposleni so: ga. Marija Vera, ga. Vidka Juvanova, ga. Mira Danilova, gđ. Ančka Levarjeva, ga. Gabrijelčičeva, gg. Levor, Skrbineš, Gregorin, Kralj, Rakarjeva, P. Juvanova in Drenovec. Premiera bo v soboto za premierski abonma.

Italijanska dramska skupina iz Teatra Fenice v Benetkah bo gostovala v opernem gledališču v sredo 15. t. m. ter bo vprizorila Goldonijev komedijo »Lažnik«. Ta skupina bo gostovala prihodnje dni trikrat v Beogradu, zatem dvakrat v Zagrebu in nato en večer v Ljubljani. Za gostovanje so postavljene cene od 50 din navzdol. Prodaja se že vrši v opernem gledališču.

šču in gostovanje bo tudi v opernem gledališču.

OPERA

Sreda, 8. marca. Boheme. Gostovanje Anite Mezetove. Izven. Četrtek, 9. Fraskuita, opereta. Izven. Gio. boko znižane cene od 24. din navzdol. Petek, 10. Zaprt. Gostovanje v Celju, Trubadur.

Opozarjamo na nocojšnjo gostovanje Anite Mezetove v operi »La Bohème«. Anita Mezetova je odlična slovenska pevka, sedaj stalna članica Narodnega gledališča v Beogradu, kjer nastopa v največjih in najpomembnejših sopransko-liričnih vlogah. Uživa kot pevka in igralka velik sloves. Ostala zasedba je: Heybalova, Banovec, Primožič Petrovič, Zupan, Dolničar. Dirigent in režiser Štritof. Predstava je izven abonmaja.

Premiera Wolf-Ferarrrijeve opere »Štirje grobljani« je preložena na prihodnji teden in to zaradi raznih obolenj v ansamblu in ker je bil ravnatelj Betetto pozvan v Beograd. Namesto operne premiere se bo pela izven abonmaja Leharjeva opereta »Fraskuita« pri globoko znižanih cenah od 24 din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 8. Zaprt. Četrtek, 9. ob 20.: Pygmalion. Premiera. Red B.

V neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš dobri soprog, najboljši oče, stari oče, stric, svak, tast, gospod

Kolenc Franc

veleposestnik, lesna ind. in gostilničar

po težki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, dne 7. marca v 69. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek 9. marca ob 11. uri dopoldne po končani maši zadržnici na farno pokopališče. Bečica ob Savinji, dne 7. marca 1939.

URSULA, soproga; FRANC, LEOPOLD, RUDOLF, STANKO, VIKTOR, sinovi; VERA, MARICA, hčerki; STIGLIC MAKŠ, KREFL VIKTOR, zeta; ZINKA, TONČKA, IDA, FANIKA, snaha, vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

L. WINDER:

Gospod Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Vzlic temu je zmagala lakomnost. Nadvojvoda je šel v Rim — že drugi tisto leto — in se prepiral o razveseljivem zboljšanju papeževih denarnih razmer. To zboljšanje je papež zanikal. Prišlo je do razburjenih pretek, ki pa niso brodirale uspeha, ker je papež obolel. Nadvojvoda je moral odpotovati, ne da bi bil kaj opravil.

Doma so ga čakali na moč nevarni napadi. Hudo ljudi so bili raznesli glas, da znaša dedščina sto in sto milijonov in da so pripadla rodbini Karla Ludvika bogastva, ki si jih ni moči niti predstaviti. Toda gotovine, ki jo je podedoval Franc Ferdinand, je bilo le nekaj več kakor osem milijonov goldinarjev. Skupna vsota letnih dohodkov iz dedičev posesti je komaj dosegala štiri sto tisoč. Sorodniki, ki jih je bila oporoka razočarala, so vlagali tožbe. Z vsako pošto je prihajalo na kupe berških pisem. Karel Ludvig se je tiščal za nos. Karel Ludvig se je tiščal za žep. Odbijal je vse zahteve razočaranih, nobenega krajcarja ni podaril. Vsem, ki so ga prosili za denar, je odgovarjal, da se ne čuti upravičenega, da bi se dotaknil podedovanega premoženja. Ne on, temveč maloletni sin da je dedič in sedanj lastnik premoženja rodbine Este. On, ubogi nadvojvoda Karel Ludvig, da ima le dolžnost, oskrbovati dedičino do polnoletnosti Franca Ferdinanda kot nedotakljivi zaklad, ki naj služi zapustnikovim namenom.

Franc Ferdinand ni za zdaj ničesar zvedel o teh izpremembah. Povedali so mu sicer, da se je njegovo ime podaljšalo za italijansko besedo Este, a pomena tega podaljšanja mu niso razložili. Oče je rekel: »Este je staro ime, nositi ga ni sramota; toda naše ime je bolj imenitno, zato ti imena Este ni treba biti mar.« Fantu ni treba vedeti, kakšne reči se pleto okrog njega, si je mislil Karel Ludvig; »saj bo za časa zvedel, kako in kaj.« Marija Terezija mu ni oporekala; videla je, da bi bilo še pre zgodaj odpirati dečku o vrednosti denarja. Toda pravično se ji je zdelo, da je bil bogati dedič Franc Ferdinand in ne kdo drug; upala je, da bo bogastvo, čigar moči siromašna kleinsheubaska krpalka nógavik nikakor ni podcenjevala, čez nekaj let okrepilo samozavest dozorevajočega pastorka, povzdignilo njegovo veljavo in pomagalo njegovi potrebi po ljudeh, ki mu bodo potem dali prednost pred Otonom, čeprav je bil ta srečnejše nature in si je laže osvajal prijatelje.

Namen mlade žene, da se bo prihodnja leta nenehoma posvečala dečku, čigar ljubezen si je bila začela pridobivati, je naletel na nepričakovano oviro: zanosila je. S kaj neenakimi čustvi je sprejela ta novi položaj. Prav za prav je mislila, da mož, ki je tako star in siv kakor njen Karel Ludvig, ne more več postati oče. Zdravnik se ji je nasmešnil. Z nasmehom ji je rekel, da ima njegova cesarska visokost šele dva in štirideset let in bo gotovo še čez deset, nemara celo še čez dvajset let zmožna pomnoževati vzvišeni rod. Marija Terezija je dejala, da jo to veseli; lepo je, ona tega ni vedela.

Misel, da bo imela sama otroka, je bila radost, ki dotlej le zaradi pastorket ni bila molila zanjo. Toda bala se je. Bala se je, da ne bi materinska dolžnost napotovala vzornemu izpolnjevanju njene življenjske naloge; in sleherni dan se je zaob-

ljubljala, da tega ne sme biti. Ko je v četrtem letu zakona povila deklico, je vkljub svojemu nameru začutila, da je razlika med detetom, ki ga je bila rodila, in med onimi, ki jih ni bila sama rodila. »To je moje meso in moja kri«, je čutila v svojem naravnem materinskem ponosu; »Bog ne daj, da bi zaradi tega postala slaba in se izneverila sveti dolžnosti, ki me spaja z ostalimi otroki.«

Mlada mati je iznenadila nadvojvodo z željo, naj bi bilo hčerki, ki je bila zdrav in krepak otrok, ime Marija Anunciata. »Ako te rajnka Marija Anunciata še kdaj straši v moretjih sanjah, bo mala izbrisala njeno sliko«, je rekla; »že čez nekaj dni se ti to ime ob pogledu nanjo ne bo več zdelo strašno. Jaz pa plačam s tem dolg hvaležnosti: da ni ona umrla, te jaz ne bi bila dobila.« Nadvojvoda je privolil.

Ko je Marija Terezija dve leti kasneje porodila še eno hčer, nadvojvodinjo Elizabeto, je rekla presrečnemu očetu, da je čudovito lepo, da mu je mogla dati dva otroka, a več da jih ne mara; tudi njega prosi, naj jih ne mara več, ne glede na vso pobožnost, hvaležnost in ponižnost pred milostjo božjo.

Med drugo nosečnostjo je Marija Terezija opazila, da se je dvanajstletni Oton že začel ukvarjati z dekleti. Vsaki hišni, kuhinjskim služkinjam in vratarjem hčerkan na gradu Wartholzu je bil za petami. Nekoč, ko je ležala na vrtu, je videla, kako je deček ustavljal eno teh deklet. Dekle se ni branilo in se je smejala, ko je dvanajstletni fant nerodno božal in otipaval njene osemnajstletne ali devetnajstletne okrogline. Marija Terezija ga je poklicala in ga ošela, da je zardel. Nato se je v zadregu zasmejal in odvrnil: »Ali, mama, saj ji nič ne storim.« — »Kar sem videla, je več ko dovolj«, je rekla Marija Terezija, »kaj bi pa še mogel

storiti?« Oton se je zarežal. Marija Terezija se je zgrozila nad tem režajem dvanajstletnega dečka, ki je bil podoben desetletnemu slabiču, majhen in suh, nezdravo rumenega obraza kakor mali, krmežljavi Franc Ferdinand, toda zalši, mikavnejši; mlajši je imel bleščeče, nagajive oči in lepe črte obličja, med tem ko so brezizrazne oči Franca Ferdinanda, v katerih so se časih kresale prežee iskre, odbijale večino ljudi. Marija Terezija se je bala, da ne bi razbrzdani Oton, čigar nepriljubljenost in brezobzirnost je bila vsem po godu, po prvih uspehih pri ženskem spolu čedalje usodnejše zbujal ljubosumja neokretnega starejšega brata. Mimo tega so častniki kar prečito kazali, da imajo Otona rajši. Marija Terezija je jela iskati novih učiteljev, mož, ki bi bolje od plemičev razumeli neljubeno naturo Franca Ferdinanda.

Izmed novih učiteljev sta dva dobila na Franca Ferdinanda vreden vpliv. Zgodovinar dr. Ono Klopp, bolj duhovnik kakor raziskovalec, je zbujal v princih visok pojem o dostojanstvu habsburške hiše, kakršnega jim ni bil vcepil nihče pred njim. Nadvojvoda Karel Ludvig se je sicer pri razvitih zavestih in izročilih odlikovanj naslajal z domoljubnimi izlivi, a je, kakor vsak Avstrijec, godrnjal na vse, kar je v Avstriji obstajalo in se dogajalo: na dvor, na vlado, na državne urade, na vsak napredek in na vsako nazadovanje v javnem življenju. O cesarju je govoril sicer z dolžnim spoštovanjem, toda poudarek njegovih besed je dopuščal razlago, da nadvojvoda nikakor ne priznava svojega brata za najmodrejšega krmarja državnih usod. Nikoli ni nadvojvoda označil cesarja za višje bitje, nikoli ni Karel Ludvig rekel otrokom, da so kot člani cesarske hiše vzvišeni nad vse druge ljudi. Tudi Marije Terezije ni mikalo, da bi vcepila otrokom ošabnost in ponos na ime.

MALI OGLASI

Službo dobi

Trgovska pomočnica za podediško trgovino mešanega blaga, katere bi bila voljna pomagati pri gospodinjstvu sprejem. Le pridno, pošteno in dela voljno naj pošlje ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dela voljne«. 4342-1

Notarsko uradnico s pravo dobro stenografijo, sprejme notar v Mariboru, Sodna ulica 2. 4636-1

Voditeljico s pedagogiko in gospodinjstvom izobrazbo, iščem za dekliški zavod. Znanje jezikov dobrodošlo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Voditeljica«. 4682-1

Friz. v'no prvotnost in gospodinjstvo izobrazbo, iščem za dekliški salon v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Prvotna frizierka«. 4355-1

Frizerko in brivskega pomočnika, za stalno mesto, iščem. Gospi. fa Vinko, Menges. 4713-1

Radi odpotovanja sprejem prodajalca za samostojno vodstvo manjše trgovine. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod znanko »S svojim obrtnim listom«. 4716-1

Perfektno frizerko tudi mlajšo moč, sprejemem tukaj ali 1. aprila za večji salon v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zmožna 282«. 4674-1

Hlapca h konjem pridnega, iščem. — Srlen Franc, gostilničar v Limbušu pri Mariboru. 4720-1

Frizerko dobro odnulerko, sprejme Jože Strgar, Miklošičeva c. 40. 4705-1

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozlostrelec gre leve loviti

104

V zadnjem zaboju je bil gorila, ki ga je kapitan Kozlostrelec izmed vseh svojih ujetnikov najvišje cenil; tega so kar naprevidneje poslednjega spustili na pomol. Prav tisti mah je godba z močjo urezala narodno himno, in v obhem navdušenju ni nihče opazil Jankovega početja... Mali nepridiprav je bil splezal na zaboj, držel v roki velik škričelj dateljnov, ki so mu ga bili mornarji podarili za slovo. Zobal jih je kakor puta ščurke in škodoželjno opazoval lačnega kosmatinca, ki se je v svoji kletki hrepeneče obiloval. »Ali hočeš tudi ti enega?« je vprašal Janko in podrl velik, sočen drelj prav pred mrežna vrata. Gorila je željno segel po njem; a komaj je iztegnil prste skozi rešetko, mu je mali grdež stopil nanje in na vso moč pritisnil s peto...

Zaslужek

Vsaki osebi, družini nudi stalni zaslužek doma »MARA«, izdelovalnica nogavic in pletenin, Maribor. 123-3

Potniki

Tovarna čevljev. Iščemo dobro vpejano zastopnika za vse banovine. Solidni in v vsakem oziru zanesljivi gospodje naj pošljejo ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Novitete«. 4666-5

Verziran

organizator dobi službo za prodajo industrijskih proizvodov (železa, jekla, in strojev za vso državo, s perfektnim znanjem nemškega in srbohrvatskega jezika, srednje starosti. Ponudbe z opisom doseganega dela na ogl. odd. Jutra pod šifro »Verziran«. 4709-1

Službe išče

Absolventka trgovske šole išče primerno mesto v pisarni. Ponudbe na podružnico Jutra. Prtaj pod šifro »Začetnica«. 4675-2

Trgovski pomočnik starejša, moč vsestransko verziran, ki je v tu in inozemstvu služil, želi prenesti službo. Cenji, ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Verziranje«. 4717-2

Simpatična gospodična stara 23 let, želi mesto karmelitske blaginjske, ev sprejme tudi službo natakarice v boljši gostilni ali restavraciji, takoj ali tudi pozneje. Cenji, ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod znanko »Vestnost«. 4719-2

Več vagonov apna prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4706-6

Otroški voziček globok, dobro ohranjen, poceni napravljen. I. K., Koblarjeva 13, Kodeljevo. 4710-6

Wertheim blagajno veliko, pisano mizo, črno politirano, avtomatičen bilard za gostine in celotno drugo dobro ohranjenih predmetov, proda: ABC, Ljubljana, Medvedova cesta 8, poleg kolodvora Šiška. 4708-6

Auto, moto

Petsedežna limuzina in 7 sedežen odprt avto ugodno proda Šušteršič, Frankopanska 21. 4533-10

NSU motor 350 ccm poceni napravljen. Štrukelj, Podmilščakova 44. 4681-10

Električna centrala v Krku (otok Krk) išče za 15. ali najkasneje 31. marca t. l. kot prvega

strojnika

samca od 28.—35. let, ki je sposoben, da vrši službo s pogonom Dieslovega motorja Leobersdorf in Ganz in da lahko tudi sam izvede eventualno potrebna popravila. V poštev pridejo oni, ki so bili že nameščeni v slični službi. — Ponudbe z navedbo plače poslati Električni centrali na Krku.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je preminul naš nezabni soprog, oče in stari oče, gospod

BLAŽ KRISTAN

dne 6. t. m., previden s tolažili sv. vere. Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek, dne 9. marca 1939, ob 2. uri pop. Izpred mrliške veže splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

Venci se hvaležno odklanjajo. LJUBLJANA, dne 7. marca 1939.

Rodbini KRISTAN — SMERKOLJ

Ford Baby

izvrstno ohranjen, napravljen. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ford Baby«. 4727-10

Chevrolet limuzina tipa 1936, 4 vrsta, ugodno cenjeno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Chevrolet 1936«. 4728-10

Kolesa

Damsko in moško kolo znamke Puch, skoro novo, cena vsakega 650 din. Popravilnica obk, Vegova ulica 12. 4712-11

Stroji

Šivalni stroj tovarniško nov, ni rabljen. Grizner, ugodno prodam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 51. 4686-29

Pohištvo

Razno staro pohištvo prodam po zelo nizki ceni. Grčar, Sp. Šiška, Gasilca cesta 15-1, poleg šole. 4690-12

Spalnice

in drugo pohištvo po skrajno nizki ceni napravljen. — Ogleda se v št. Vidu nad Ljubljano, št. 36 (tik zadnje tramvajске postaje). 4711-12

Les

Hrastov in jelšev les suh, različnih dimenzij, napravljen. Ljubljana, Poletjeva ul. 96. 4687-15

Obrt

Knjige o kozmetiki Križevniška ul. št. 5-11, levo. 4707-30

Kapital

Družabnika z večjim kapitalom, sprejem v tovarno usojja, ki redno obratuje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Usnjec«. 4726-16

Lokali

Trgovski lokali krasni, v centru mesta (Ajdovčičina), se v kratkem oddajo. Informacije daje Jugotekna, Gosposvetska c. 3, levo. 4694-19

Stanovanja

Stanovanje 10 sob oziroma 2 stanovanj po 4 do 5 sob ali pa celo hišo iščemo za avgust. Ponudbe pod »Avguste na ogl. odd. Jutra. 4683-21a

Enosob. stanovanje

takoj oddam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 51. 4684-21

Dvostanovanjska hiša

s 1700 kv. m vrta po ugodni ceni napravljen. Krčevina pri Mariboru, Ribniška c. 13. 4299-20

Stanovanje

Beveda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 61 zmesek 17 din

Trisobno stanovanje

bi šiški, poleg šole, suho, zračno in popolnoma renovirano, z balkonom (lep razgled na Kamniški plani) in parkiranjem, prven nadstropje, oddam 2. aprilom mirni in zanesljivi stranki. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »April ali maja. 4692-21

Enosob. stanovanje

takoj oddam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 51. 4684-21

Stanovanja

izče

Enosob. stanovanje

takoj oddam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 51. 4684-21

Dvorišni lokali

lepi, primerni za delavnice, pisarne ali slično in suha prostorna skladišča v najstarejšem centru mesta oddam. Informacije daje Jugotekna, Gosposvetska c. 3, levo. 4693-19

Za lokal

primerno, popolnoma renovirano, suho in zračno trisobno stanovanje v zdravem in prometnem kraju, oddam 2. aprilom. Najprimernejše za trgovino s papirjem ali pa delikatno z vinotokom. (V hiši prvotna vinska klet, vodovod je v stanovanju. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »V šiški. 4691-19

Posest

Lepe stavbne parcele v neposredni bližini mesta Celja na prodaj. — Vprašati pri Paninger, Celje, Glavni trg 8. 4580-20

Hiše

trgovske in stanovanjske ter stavbene parcele nudi v ugoden nakup Privravec Franjo, real. pisarna, Ljubljana, Brjavčeva c. 4a. 96-20

Hiša

lepa, dobro zidana, ugodno napravljen. Studenci, Vodnikova ul. 28 pri Mariboru. 4 723-20

Dvostanovanjska hiša

s 1700 kv. m vrta po ugodni ceni napravljen. Krčevina pri Mariboru, Ribniška c. 13. 4299-20

Stanovanje

odda

Beveda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 61 zmesek 17 din

Trisobno stanovanje

bi šiški, poleg šole, suho, zračno in popolnoma renovirano, z balkonom (lep razgled na Kamniški plani) in parkiranjem, prven nadstropje, oddam 2. aprilom mirni in zanesljivi stranki. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »April ali maja. 4692-21

Enosob. stanovanje

takoj oddam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 51. 4684-21

Stanovanja

izče

Enosob. stanovanje

takoj oddam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 51. 4684-21

Stanovanja

izče

Enosob. stanovanje

takoj oddam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 51. 4684-21

Stanovanja

izče

Enosob. stanovanje

takoj oddam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 51. 4684-21

Stanovanja

izče

Enosob. stanovanje

takoj oddam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 51. 4684-21

Stanovanja

izče

Enosob. stanovanje

takoj oddam. Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta 51. 4684-21

Enosob. stanovanje

blizini Tabora, hiša dve sobi. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ali Sv. Petra«. 4696-21a

Dvosob. stanovanje

s kabinetom, iščem za naj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam točno. 4699-21a

Soboda

Opremljeno sobo s posebnim vhodom, v centru, ceno oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4679-23

Opremljeno sobo v mestu, takoj oddam go. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4659-23

Sobo opremljeno ali prazno, s posebnim vhodom, oddam 15. marca. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4705-23

Opremljeno sobo lepo, solčno, s strogo sepiranim vhodom, v centru mesta, takoj oddam. Poizve je v vseh poslovalnicah Jutra. 4700-23

Opremljeno sobo solčno in zračno, s posebnim vhodom, s seoparbo kopalnico, oddam solčnemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4702-23

Sobe išče

Sobo pri popolnoma samostojni dami išče za 15. marec zelo simpatični 34 leten javni uradnik - tujec. Ponudbe pod »Prijateljstvo na ogl. odd. Jutra. 4676-23a

Informacije

Izjava Guštin Franc, žel. del., Irušica p. Jesenice, obžalujem, da sem žalil in zmerjal g. Kosiža Lenarta iz Zg. Pralja in se mu zahvaljujem, da me ni tožil. Jesenice, Guštin Franc. 4667-31

Dopisi

Atelje Zopet zdrav. Hvala za voščila, V mislih s teboj, S. 4725-24

Oglasi v »Jutru« imajo vedno največji uspeh!

Oglasi v »Jutru« imajo vedno največji uspeh!

Oglasi v »Jutru« imajo vedno največji uspeh!

Oglasi v »Jutru« imajo vedno največji uspeh!

Oglasi v »Jutru« imajo vedno največji uspeh!

Oglasi v »Jutru« imajo vedno največji uspeh!

Oglasi v »Jutru« imajo vedno največji uspeh!

Oglasi v »Jutru« imajo vedno največji uspeh!

Oglasi v »Jutru« imajo vedno največji uspeh!